

J. van der Lely

No. 3.4

**EEN BEDRIJFSVERGELIJKEND
ONDERZOEK VAN NERTSFOKBEDRIJVEN**

De financiële resultaten van een groep
nertsfokbedrijven in het jaar 1966

L26
34c angl.

Maart 1969

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek Landbouw

162599

Inhoud		Blz.
WOORD VOORAF		5
SAMENVATTING		7
HOOFDSTUK I	DE OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	§ 1. Inleiding	11
	§ 2. De keuze van de bedrijven	12
	§ 3. De werkwijze bij het onderzoek	14
HOOFDSTUK II	KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER INGEZETTE TEEF	16
	§ 1. Arbeidskosten en werk door derden	16
	§ 2. Voederkosten	20
	§ 3. Kosten van huisvesting en inventaris	23
	§ 4. Overige kosten	26
	§ 5. Opbrengsten	28
	§ 6. Samenvatting van kosten en opbrengsten	30
HOOFDSTUK III	ANDERE GEGEVENS UIT HET ONDERZOEK VERKREGEN	31
	§ 1. Kosten per in winterpels gebrachte pup	31
	§ 2. Zelfverzorger of voerkeuken	33
	§ 3. Fokresultaten, opbrengstprijzen en samenstelling fokbestand	38
	§ 4. Huisvesting	41
HOOFDSTUK IV	VERMOGENSBEHOEFTE EN VERMOGENSVOORZIENING	44
	§ 1. De vermogensbehoefte	44
	§ 2. De vermogensvoorziening	46
	§ 3. Balansgegevens per ingezette teef	48
	§ 4. De financiering in de loop van het jaar	49
	§ 5. Een jaar later	51
BIJLAGEN	1 Kosten en opbrengsten per ingezette teef	60
	2 Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup	68
	3 Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds en rennen	76
	4 Samenstelling van het voeder bij zelfverzorgers	84

Woord vooraf

In de laatste vier à vijf jaar is de nertsfokkerij in Nederland belangrijk toegenomen. Deze uitbreiding blijkt o.a. uit de toeneming van het aantal ingezette fokteven. Dit aantal werd in 1962 geschat op 42 000 stuks, in 1963 op 55 000 stuks. Per 1 januari 1966 was het aantal ingezette teven op Nederlandse nertsfokbedrijven gestegen tot zeker 120 000 dieren. Bij een dergelijke snelle groei wordt ook de behoefte aan technische en bedrijfseconomische gegevens nodig voor verbetering en rationalisering van de nertsfokkerij steeds groter.

Begin 1965 werd het Landbouw-Economisch Instituut door de Nederlandse vereniging van fokkers van edelpelsdieren (N.F.E.) gevraagd of een bedrijfseconomisch onderzoek bij nertsfokkerijen in Nederland zou kunnen worden uitgevoerd. In verband hiermede werden verschillende onderzoeksmethoden op uitvoerbaarheid onderzocht. Een belangrijk punt van overweging was hierbij de vraag of er bij de bedrijven wel voldoende, voor verdere bewerking geschikte, gegevens te verkrijgen zouden zijn.

Tenslotte werd overeengekomen dat het Landbouw-Economisch Instituut een bedrijfsvergelijkend onderzoek zou instellen bij een dertigtal nertsfokbedrijven op basis van boekhoudingen en andere gegevens welke bij de fokkers beschikbaar zouden zijn. Hiervoor werden de gegevens van het jaar 1966 uitgekozen die over het algemeen pas volledig beschikbaar kwamen in de periode najaar 1967 tot voorjaar 1968. De resultaten van het onderzoek - dat financieel mogelijk werd gemaakt o.a. door een subsidie uit de produktiviteitsgelden van het Ministerie van Economische Zaken - zijn in dit verslag opgenomen.

Een woord van dank aan alle fokkers die voor dit onderzoek hun financiële en andere bedrijfsgegevens beschikbaar hebben gesteld is hier op zijn plaats. Dank is ook verschuldigd aan de heer G.S.Schoots, adm. hoofdamtenaar van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pelsdierfokkerij, voor zijn adviezen met betrekking tot de opzet van het onderzoek.

Het onderzoek is verricht door J.v.d.Lely van de Afdeling Bedrijfs-economisch Onderzoek Landbouw.

Den Haag, maart 1969.

De Directeur,

Dr. A. Maris

Samenvatting

1. Het onderzoek heeft betrekking op 34 bedrijven, dat is ongeveer 7% van het aantal nertsfokbedrijven in Nederland. Op deze 34 bedrijven wordt echter ruim 20% van het totale fokbestand in Nederland gehouden.
2. Het gemiddeld aantal fokteven (+ jonge dieren + fokreuen) dat door 1 arbeidskracht wordt verzorgd is:
bij zelfverzorgers 1): 305 fokteven (+ aanhang)
bij keukenbedrijven : 335 fokteven (+ aanhang)
In deze gemiddelden zijn ook bedrijven met een arbeidsoverschot begrepen. Indien losse hulp kon worden verkregen in de paartijd en in de pelstijd werd met een vaste arbeidsbezetting ongeveer het volgende aantal fokteven (+ aanhang) verzorgd:
door 1 man: zelfverzorger 275 fokteven; keukenbedrijf 350 fokteven
door 2 man: zelfverzorger 600 fokteven; keukenbedrijf 800 fokteven
door 3 man: zelfverzorger 1 000 fokteven; keukenbedrijf 1 300 fokteven
3. Het voederverbruik bedroeg in 1966 per ingezette teef:
bij de zelfverzorgers 184 kg en bij de keukenbedrijven 171 kg.
Voor de groepen dieren was het verbruik bij benadering als volgt:
Jaarverbruik van een teef 53 kg
Jaarverbruik van een reu 77 kg.
Verbruik door een pup van geboorte tot pelsdatum (mei-nov.) 36 kg.
Indien vanaf 15 juni de pups volledig worden meegerekend in de "dierenbezetting" dan kan door eenvoudige deling van het voederverbruik door het aantal "dierendagen" het verbruik per dier per dag worden berekend. Dit verbruik was gemiddeld 186 gram bij de keukenbedrijven en 199 gram bij de zelfverzorgers.
4. De nettokosten van het bedrijf in 1966, berekend per grootgebrachte pup waren als volgt:

Keukenbedrijven: tot 700 fokteven	f.	41,25
" : met meer dan 700 fokteven	"	40,45
Zelfverzorgers : tot 700 fokteven	"	50,60
" : met meer dan 700 fokteven	"	37,20
Gemiddelde van alle bedrijven	"	42,10

1) Zelfverzorgers zijn bedrijven die het voeder zelf bereiden en dus eerst de grondstoffen aankopen. Keukenbedrijven betrekken het voeder "kant en klaar" van centrale voederkeukens.

5. De kosten en opbrengsten, berekend per ingezette teef aan het begin van 1966, kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Kosten en opbrengsten per ingezette teef in gld. in 1966

Omschrijving	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers	
	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven
Arbeidskosten	31,35	26,35	35,55	29,25
Werk door derden	1,80	1,20	2,65	0,10
Voederkosten	56,15	55,60	48,80	41,30
Kosten van huisvesting en inventaris	17,85	21,55	31,10	24,55
Overige kosten	18,60	18,40	23,70	22,20
Totale kosten	125,75	123,10	141,80	117,40
Verkoop pelzen	102,05	98,90	89,85	105,35
Verkoop dieren	10,55	8,95	2,50	5,--
Aanwas fokmateriaal, minus aankopen	0,45	8,40	2,15	2,30
Diverse opbrengsten	5,65	2,30	0,00	2,70
Totale opbrengsten	118,70	118,55	94,50	115,35
Netto-overschot per ingezette teef	7,05	4,55	47,30	2,05
Arbeidsinkomen per ingezette teef	24,30	21,80	11,75	27,20

6. Voederbereiding op het bedrijf leidt tot lagere voederkosten. Zelfverzorging brengt echter extra kosten voor arbeid, transport, keuken, stroomverbruik enz. met zich mee. Vooral op kleine bedrijven drukken deze extra kosten zwaar. Keukenvoeder is voor kleinere bedrijven voordeliger. Indien het aantal ingezette teven per bedrijf boven + 900 dieren stijgt kunnen de zelfverzorgers echter tot lagere produktiekosten per pup komen dan de keukenbedrijven.
7. De gemiddelde fokresultaten waren als volgt:
 Aantal reuen per 100 fokteven: 28 stuks.
 Aantal pups in winterpels gebracht: 306 pups per 100 ingezette teven.
8. De gemiddelde opbrengstprijzen van de vellen van de bij het onderzoek betrokken bedrijven was: gepelsd in 1965: f. 50,90 (51,50)
 gepelsd in 1966: f. 35,90 (35,--)
 De samenstelling van het fokbestand was: dark 40% (44%)
 pastel 34% (33%)
 mutaties 26% (23%)
 De bedragen tussen haakjes hebben betrekking op de overeenkomstige gegevens van de veiling van H.B.C. te Londen van uit Nederland af-

komstige vellen.

9. Het fokbestand is in 1967 t.o.v. 1966 met ruim 15% toegenomen. De behoefte aan vastgelegde middelen per 1-1-1967 t.o.v. 1/1/1966 steeg daardoor eveneens in ongeveer gelijke mate. Het gemiddelde eigen vermogen per bedrijf daalde echter met ruim 2%. In de grotere vermogensbehoefte per bedrijf werd dus voorzien met vreemd vermogen. Het relatief geringer aandeel van het eigen vermogen wordt duidelijk indien de balansgegevens worden uitgedrukt per aan het begin van het jaar ingezette fokteef.
10. De vermogensbehoefte per ingezette teef per 1 januari was als volgt (gemiddelde van 34 bedrijven).

	per 1-1-1966	per 1-1-1967
a. Vastgelegde middelen:		
grond, gebouwen, sheds, rennen,	f. 70,--	f. 67,--
inventaris	" 46,--	" 47,--
levende have	" 6,--	" 6,--
andere vastgelegde middelen	<u>f. 122,--</u>	<u>f. 120,--</u> (/ 2)
b. Vlottende en liquide middelen		
Vorderingen en voorraden vellen	f. 102,--	f. 81,--
Andere vlottende en liquide midd.	" 6,--	" 7,--
	<u>f. 108,--</u>	<u>f. 88,--</u> (/ 20)
Balanstotaal per ingezette teef	<u>f. 230,--</u>	<u>f. 208,--</u> (/ 22)

11. De vermogensvoorziening per ingezette teef was gemiddeld:

	per 1-1-1966	per 1-1-1967
c. Vreemd vermogen op langere termijn		
Leningen van familie	f. 14,--	f. 13,--
Andere leningen, huurkoopkrediet	" 29,--	" 29,--
	<u>f. 43,--</u>	<u>f. 42,--</u> (/ 1)
d. Vreemd vermogen op korte termijn		
Leveranciers en andere handelscrediteuren	f. 18,--	f. 14,--
Voorschotten H. B. C.-veiling	" 2,--	" 10,--
Lopende rekening bank	" 32,--	" 29,--
	<u>f. 52,--</u>	<u>f. 53,--</u> (+ 1)
e. Eigen vermogen	<u>f. 135,--</u>	<u>f. 113,--</u> (/ 22)
Balanstotaal per ingezette teef	<u>f. 230,--</u>	<u>f. 208,--</u> (/ 22)

12. Per 1-1-1966 was het werkkapitaal (verschil tussen vlottende middelen en vreemd vermogen op korte termijn) per ingezette teef f. 56,--. Door uitbreiding van het fokbestand in november 1966 werden relatief minder dieren gepeld, dus relatief minder vellen ten verkoop aangeboden. Bovendien was de opbrengst per vel in 1966/67 30% lager. Hierdoor was het werkkapitaal per ingezette teef op 1-1-1967

slechts f. 35,-- , of f. 21,-- lager dan het voorgaande jaar. Als gevolg hiervan waren in de loop van 1967 grotere financieringsmoeilijkheden te verwachten.

HOOFDSTUK I

De opzet van het onderzoek

§ 1. Inleiding

De betekenis van de nertsfokkerij in Nederland kan op globale wijze worden aangegeven met enkele gegevens over de bruto-opbrengst. Een belangrijk gedeelte (ongeveer 60%) van de produktie van nertsvellen in Nederland wordt afgezet in Londen via de veiling van Hudson's Bay Company. Voor deze wijze van verkoop bestaat er een bepaalde samenwerking tussen de N.F.E. en H.B.C. te Londen. De H.B.C. zorgt er voor dat de vellen voldoende gesorteerd naar geslacht, maat, kleur en kwaliteit ter veiling worden aangeboden. Elke fokker krijgt na elke veiling rechtstreeks uit Londen de afrekening der verkochte en eventueel nog onverkochte vellen. Voor de verschillende verleende diensten wordt 6% veilingkosten op de bruto-opbrengst in mindering gebracht.

Het andere gedeelte van de produktie, ongeveer 40%, wordt verkocht in het binnenland of op andere bontveilingen in het buitenland.

De netto-opbrengst van de bij H.B.C. te Londen geveilde vellen in de periode december 1965-november 1966 was f.9 600 000,-¹⁾ voor ± 187 000 vellen en in de periode december 1966-november 1967 f.7 500 000,-²⁾ voor ± 215 000 vellen. Aangezien deze opbrengsten ± 60% van het totale aanbod aan vellen uitmaken kan de jaaropbrengst aan verkochte vellen dus voor de produktie in 1965 worden benaderd op ± 16 miljoen gulden en voor de produktie in 1966 op ± 12,5 miljoen gulden³⁾. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de uitbreiding van het fokbestand in deze jaren dat op ongeveer 20% per jaar kan worden geschat.

Een belangrijk gedeelte van de exploitatiekosten van een nertsfokbedrijf bestaat uit voederkosten. De voederpositie voor de nertsfokkerij kan in ons land als bijzonder gunstig worden aangemerkt. Runder- en pluimveeslachtafvallen en visafvallen zijn in ruime mate beschikbaar. Op grond van deze gunstige voederpositie zou daarom verwacht mogen worden dat het uitoefenen van de nertsfokkerij in Nederland op rendabele wijze

-
- 1) Deze opbrengst, overgenomen uit "de Pelsdierenfokker" heeft bijna geheel betrekking op vellen van dieren gepelsd omstreeks november 1965 en voor een klein gedeelte op vellen van dieren gepelsd in april 1966 (de zogenaamde breedders).
 - 2) Betreft dieren gepelsd in november 1966 en april 1967.
 - 3) Hieruit blijkt een scherpe daling van de opbrengstprijzen per vel verkocht in 1967 t.o.v. de prijzen welke in 1966 werden gemaakt, waardoor de rentabiliteit zeer nadelig is beïnvloed.

mogelijk is. Er zijn echter nog andere factoren, zoals fokresultaten, opbrengst van de vellen enz. die mede de winstgevendheid van de nertsfokkerij bepalen. Hierover zijn echter geen bedrijfsgegevens van Nederlandse bedrijven beschikbaar.

Er bestaat een grote behoefte aan bedrijfsgegevens zowel bij de fokkers als bij de voorlichtingsdienst voor de pelsdierenfokkerij. Bedrijfsgegevens kunnen bijdragen tot een betere informatie t.a.v. verschillende factoren die nauw verband houden met de rentabiliteit van de nertsfokkerij.

Om te komen tot een verdere verbetering van het produkt, tot verhoging van de rentabiliteit, tot rationalisering van de nertsfokkerij is zowel technisch als economisch onderzoek noodzakelijk. Deze publikatie zal zich in hoofdzaak beperken tot de bedrijfseconomische aspecten van een onderzoek.

De belangrijkste punten waarop het onderzoek werd gericht zijn:

- a. Een opstelling van kosten en opbrengsten per ingezette teef. Door deze omrekening van de uitkomsten per bedrijf, werden de bedrijven onderling vergelijkbaar gemaakt.
- b. Berekening van de kosten per in winterpels gebrachte pup, waardoor een overzicht wordt verkregen van de kostprijs van een nertsvel.
- c. Berekening van kosten en opbrengsten bij verschillende bedrijfsgrootten.
- d. Berekening van kosten en opbrengsten van bedrijven die het voederkant en klaar uit een centrale keuken betrekken (de "Keukenbedrijven") of bedrijven die zelf grondstoffen aankopen en hieruit voeder bereiden (de zogenaamde zelfverzorgers).
- e. De vermogensbehoefte en de vermogensvoorziening van de bedrijven.

Voor zover het mogelijk is zijn de afzonderlijke bedrijfsgegevens per bedrijf opgenomen in de bijlagen. De bedrijven zijn steeds onder nummer vermeld om herkenning te voorkomen. Balansgegevens van de afzonderlijke bedrijven zijn niet in het verslag opgenomen.

§ 2. De keuze van de bedrijven

Op ongeveer 500 bedrijven in Nederland worden nertsen gehouden. Hieronder vallen ook de amateurfokkers. De meeste fokkers zijn lid van de Nederlandse vereniging van fokkers van edelpelsdieren (N.F.E.). Volgens gegevens van de N.F.E. werden bij de leden per 1 februari 1966 op 469 bedrijven ruim 116 000 fokteven ingezet, dat is gemiddeld \pm 250 fokteven per bedrijf. De spreiding is echter zeer groot. Dit blijkt wel uit de cijfers van tabel 1. (Tabel 1 zie blz. 13).

Bijna 2/3 gedeelte van alle bedrijven heeft in 1966 minder dan 200 fokteven ingezet. Op deze bedrijven wordt echter slechts 24% van het totaal aantal fokteven gehouden. Op de overige 165 bedrijven werden ruim 88 000 fokteven ingezet, dat is 76% van het totale fokbestand. Uit deze groep van 165 bedrijven zijn op één uitzondering na de 34 bedrijven gekozen waarvan gegevens in dit verslag zijn verwerkt.

Bij de keuze van de bedrijven voor het onderzoek werden de volgende

richtlijnen zoveel mogelijk nagestreefd.

- a. De bedrijven moeten beschikken over een boekhouding waaruit een bepaalde "minimum kostenspecificatie" kan worden opgesteld.
- b. De bedrijven moeten over minstens 200 fokteven beschikken. Bij een geringer aantal fokteven verricht de nertsfokker meestal ook nog andere werkzaamheden buiten de nertsfokkerij. De aanwezigheid van nevenbedrijven of het verrichten van andere werkzaamheden buiten de nertsfokkerij hebben dikwijls tot gevolg dat de kosten van de nertsfokkerij niet in voldoende betrouwbare mate afzonderlijk kunnen worden ontleend aan de boekhouding. Vandaar deze beperking.
- c. Om spreiding in het materiaal te bereiken moet de keuze zodanig zijn dat drie groepjes bedrijven kunnen worden gevormd, zodat gemiddelden kunnen worden bepaald van kleine bedrijven, van middelgrote bedrijven en van grote bedrijven.
- d. De bedrijven moeten zoveel mogelijk gekozen worden in die gebieden waar veel nertsfokkerijen zijn gevestigd b.v. op de Veluwe en in Noord-Brabant.
- e. Een min of meer gelijke vertegenwoordiging van bedrijven die het voeder zelf bereiden en van bedrijven die het voeder betrekken van centrale voederkeukens.

Tabel 1. Relatieve frequentieverdeling van het aantal ingezette teven per bedrijf op nertsbedrijven die lid zijn van de N.F.E. (inventarisatiegegevens: 1 februari 1966)

Klasse aantal teven	Aantal bedrijven in procenten van totaal	Aantal ingezette teven in procenten van totaal
1 - 99	35,6	7,8
100 - 199	<u>29,2</u>	<u>16,2</u>
200 - 299	13,5	13,1
300 - 399	6,4	8,6
400 - 499	<u>3,-</u>	<u>5,2</u>
500 - 599	3,6	7,9
600 - 699	2,1	5,4
700 - 799	1,3	3,7
800 - 899	0,9	2,7
900 - 999	<u>0,2</u>	<u>0,8</u>
1 000 - 1 499	2,6	12,4
1 500 - 1 999	0,4	2,9
2 000 - 2 499	0,6	5,3
2 500 - 2 999	-	-
3 000 en meer	<u>0,6</u>	<u>8,-</u>
Totaal	<u>100,-</u>	<u>100,-</u>

De voor keuze in aanmerking komende bedrijven, die hiervan mededeling ontvingen van de N.F.E., ontvingen het verzoek zich vrijwillig voor dit onderzoek op te geven. Zesendertig fokkers hebben zich voor het on-

derzoek aangemeld. Van 34 bedrijven was het mogelijk bedrijfseconomische gegevens te verwerken. Het aantal ingezette teven op deze bedrijven was als volgt.

100 - 199 fokteven	1 bedrijf	met	4 150 fokteven
200 - 499 fokteven	12 bedrijven		
500 - 999 fokteven	12 bedrijven	met	8 450 fokteven
1 000 en meer fokteven	9 bedrijven	met	12 800 fokteven
	<u>34 bedrijven</u>	totaal	<u>25 400 fokteven</u>

Dit aantal dieren vertegenwoordigt ongeveer 22% van het totale fokbestand van alle leden van de N.F.E.

De deelnemende bedrijven zijn gevestigd in de volgende provincies:

Overijssel	2 bedrijven
Gelderland	13 bedrijven
Utrecht	3 bedrijven
Noord-Holland	2 bedrijven
Zuid-Holland	3 bedrijven
Zeeland	2 bedrijven
Noord-Brabant	8 bedrijven
Limburg	1 bedrijf

Veertien bedrijven bereiden zelf voeder, twintig bedrijven betrekken het voeder van een centrale voederkeuken.

§ 3. De werkwijze bij het onderzoek

Het onderzoek is verricht met gegevens uit de fiscale boekhouding van de bedrijven over het boekjaar 1966. Verzameld werden de gegevens van de balansen per 31-12-1965 en per 31-12-1966 en de exploitatierekening over 1966. Zonodig werden ook de boekhoudingen van enkele voorgaande boekjaren geraadpleegd.

Ten einde de gegevens van de verschillende bedrijven zo goed mogelijk vergelijkbaar te maken werden herwaarderingen toegepast.

De op eigen bedrijf gefokte dieren werden in de fiscale boekhoudingen van bedrijf tot bedrijf zeer verschillend gewaardeerd. In deze waarderingen werden zodanige correcties aangebracht dat alle fokteven en ook alle fokreuen gelijk werden gewaardeerd. De fokteef werd gewaardeerd op f. 30,- 1) en de fokreu op f. 50,-, zowel per 31-12-1965 als per 31-12-1966.

In de fiscale boekhoudingen werd de eindvoorraad vellen bij het opstellen van de balans en de verlies- en winstrekening gewaardeerd door middel van een schatting omdat de werkelijk gemaakte opbrengstprijzen nog niet bekend was. De hierbij gevolgde waarderingsmethoden liepen van be-

1) Zie voor motivering van deze waardering § 5 van hoofdstuk II.

drijf tot bedrijf sterk uiteen. Daarom werden de voorraden vellen en de aan de veiling aangeboden, maar per balansdatum nog niet verkochte vellen, gewaardeerd tegen de werkelijk verkregen opbrengstprijs. Dit betekent dus dat de werkelijk verkregen opbrengstprijs van de voorraad vellen per 31-12-1966 werd berekend uit de verkopen, geboekt in de boekhouding van het boekjaar 1967.

Een herwaardering van de fiscale waarderingen van de sheds, rennen, gebouwen, machines, transportmiddelen op basis van nieuwwaarde, minus bedrijfseconomisch verantwoorde afschrijving was praktisch niet uitvoerbaar, wegens het ontbreken van voldoende gegevens over nieuwbouwprijs, jaar van aankoop, enz. Daarom werden deze activa ongewijzigd van de fiscale balans overgenomen. Achteraf beschouwd is er alle reden aan te nemen dat de fiscale afschrijvingen van alle bedrijven gemiddeld weinig zal afwijken van het bedrag dat als bedrijfseconomische afschrijving noodzakelijk moet worden geacht. De aard van het nertsfokbedrijf, risico- en conjunctuurgevoelig, brengt met zich mede dat een forse jaarlijkse afschrijving op de vaste activa en de inventaris verantwoord is.

De exploitatierkening uit de fiscale boekhouding werd nog aangevuld met enkele berekende kosten. Hiertoe kunnen worden gerekend:

- a. Berekende arbeidskosten voor de nertsfokker en eventueel in het bedrijf meewerkende echtgenote en overige gezinsleden.
- b. Berekende rente over het eigen vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd.

Behalve de fiscale gegevens werden ook technische gegevens verzameld met behulp waarvan kengetallen zijn berekend. Dit betekent dat ook gebruik is gemaakt van fokgegevens welke bij de bedrijven beschikbaar waren. Ook deze gegevens waren uiteraard niet bij alle bedrijven gelijk van aard, opzet en omvang.

De gegevens van de afzonderlijke bedrijven zijn in de bijlagen van dit verslag opgenomen. Deze gegevens hebben betrekking op:

Bijlage 1: Kosten en opbrengsten per ingezette teef;

Bijlage 2: Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup;

Bijlage 3: Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten van sheds en rennen.

Ten einde drie ongeveer even grote groepen te verkrijgen zijn de deelnemende bedrijven in de bijlagen ingedeeld in de groepen minder dan 500 fokteven, 500 - 1 000 fokteven en meer dan 1 000 fokteven.

Bij de verwerking van de gegevens bleek dat het om verschillende redenen zinvol was afzonderlijke gemiddelden te berekenen van bedrijven aangesloten bij een voederkeuken en van zelfverzorgers. Deze twee groepen werden vervolgens nog eens gesplitst in een groep kleine bedrijven met minder dan 700 ingezette fokteven en in een groep grotere bedrijven met meer dan 700 ingezette fokteven.

HOOFDSTUK II

Kosten en opbrengsten per ingezette teef

In dit hoofdstuk zullen de exploitatiekosten uitvoerig worden besproken. De exploitatiekosten van de afzonderlijke bedrijven kunnen vergelijkbaar worden gemaakt door omrekening tot gegevens per ingezette teef. Het aantal ingezette teven is het aantal fokteven dat aan het begin van het jaar, bij de aanvang van de paartijd, op het bedrijf aanwezig is. Op de bijlage 1 zijn deze omgerekende gegevens per bedrijf opgenomen waarbij de bedrijven zijn gerangschikt in drie groepen nl. bedrijven met minder dan 500 teven, bedrijven met 500 tot 1 000 teven en bedrijven met meer dan 1 000 teven. De groepsgemiddelden van deze bedrijven gerangschikt naar keukenbedrijven en zelfverzorgers zijn opgenomen in tabel 2.

§ 1. Arbeidskosten en werk door derden

Arbeidskosten

De arbeidskosten hebben betrekking op de betaalde arbeidskosten, inclusief sociale lasten, voor vreemd personeel en op de berekende arbeidskosten, eveneens inclusief sociale lasten, voor de ondernemer en meewerkende gezinsleden. Dit bedrag werd voor de ondernemer gesteld op f. 10 000,-- per jaar indien hij het gehele jaar voor het bedrijf beschikbaar is. Deze berekende beloning voor de handenarbeid is gebaseerd op de Collectieve Arbeidsovereenkomst in de landbouw. Het betekent dat geen beloning voor bedrijfsleiding onder de kosten is opgenomen. Deze beloning moet dus uit het netto-overschot komen, hetgeen mogelijk is indien dit overschot positief is.

De arbeidskosten die voor meewerkende gezinsleden werden gerekend waren als volgt:

23 - 64 jaar	f. 10 000 per jaar
22 "	" 9 320 per jaar
21 "	" 8 840 per jaar
20 "	" 7 930 per jaar
19 "	" 7 020 per jaar
18 "	" 6 060 per jaar
17 "	" 5 290 per jaar
16 "	" 4 430 per jaar
15 "	" 3 940 per jaar

Van bedrijf tot bedrijf zijn de verschillen in arbeidskosten zeer groot. Op verscheidene bedrijven is behalve de ondernemer ook nog jeugdig

Tabel 2. Kosten en opbrengsten in gld. per ingezette teef

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers		Gemiddeld
	met min- der dan 700 teven	met meer dan 700 teven	met min- der dan 700 teven	met meer dan 700 teven	
Aantal bedrijven	11	9	7	7	34
Gemiddeld aantal teven per bedrijf	404	995	380	1325	745
Kosten					
1. Arbeidskosten	31,35	26,35	35,55	29,25	30,45
2. Werk door derden	1,80	1,20	2,65	0,10	1,45
3. Voederkosten	56,15	55,60	48,80	41,30	51,45
subtotaal	89,30	83,15	87,--	70,65	83,35
4. Afschrijvingen op:					
a. Bedrijfsgebouwen	0,55	0,75	2,70	1,60	1,25
b. Waterleiding, enz.	0,20	0,75	0,20	0,55	0,40
c. Sheds	4,10	6,50	7,70	6,20	5,90 1)
d. Rennen en nachthokjes					
e. Keukenuitrusting	0,90	0,80	4,80	3,15	2,15
f. Transportmiddelen	2,05	2,00	2,05	1,85	2,00
g. Andere machines/gereedschap	0,40	0,75	0,25	0,20	0,45
h. Werktuigen voor pelsbehandeling	0,20	0,50	0,40	0,65	0,40
subtotaal	8,40	12,05	18,10	14,20	12,55
5. Reparatie- én onderhoudsk.enz.					
a. Huur, grondlasten	0,40	1,85	1,00	0,25	0,90
b. Overige kosten gebouwen	0,60	0,75	1,75	1,05	0,95
c. Sheds en rennen	3,80	3,00	3,25	2,80	3,25
d. Keukenuitrusting	0,35	0,40	2,75	1,05	1,00
e. Andere reparatiek./kleinger.	1,00	0,75	0,20	1,10	0,80
f. Overige kosten auto	2,85	2,30	3,50	3,80	3,05
g. Aankoop van nestmateriaal	0,45	0,45	0,55	0,30	0,45
subtotaal	9,45	9,50	13,--	10,35	10,40
6. Overige kosten					
a. Rente	11,05	10,15	14,65	11,60	11,65
b. Verzekeringen	1,65	2,25	1,65	1,95	1,85
c. Geneesmiddelen, veeartskosten	1,25	1,30	0,65	1,--	1,10
d. Elektriciteit, brandstof, water	0,80	0,60	3,80	3,45	1,90
e. Omzetbelasting	0,65	0,75	0,10	0,70	0,60
f. Diverse kosten	3,20	3,35	2,85	3,50	3,25
subtotaal	18,60	18,40	23,70	22,20	20,35
Totale kosten	125,75	123,10	141,80	117,40	126,65
Opbrengsten					
Verkoop pelzen	102,05	98,90	89,85	105,35	99,40
Verkoop dieren	10,55	8,95	2,50	5,--	7,30
Aanwas fokmateriaal	6,--	15,75	11,35	8,10	10,10
Diverse opbrengsten	5,65	2,30	0,00	2,70	3,00
subtotaal	124,25	125,90	103,70	121,15	119,80
Af: aangekochte dieren in 1966	5,55	7,35	9,20	5,80	6,80
Totale opbrengsten	118,70	118,55	94,50	115,35	113,00
Netto-overschot per ingezette teef	7,05	7,45	7,47,30	7,2,05	7,13,65

1) Zie ook § 4 van hoofdstuk III.

personeel werkzaam. Dikwijls leidt dit tot lagere arbeidskosten per ingezette teef t.o.v. bedrijven met alleen meerderjarig personeel omdat op het nertsfokbedrijf verschillende werkzaamheden door jeugdig personeel even goed en in eenzelfde arbeidstempo kunnen worden verricht als door ouderen.

Verder mag worden verwacht dat bij de bedrijven die zelf grondstoffen inkopen en hiervan het voeder bereiden (de "zelfverzorgers") de arbeidskosten relatief hoger zijn dan bij de bedrijven die het voeder kant en klaar uit de centrale voederkeuken ontvangen.

Een derde oorzaak van verschil in arbeidskosten houdt verband met de bedrijfsgrootte. Op grotere bedrijven kunnen de arbeidskosten per ingezette teef lager zijn dan op kleinere bedrijven. Bovendien kan op grote bedrijven met voordeel een voederwagen worden aangeschaft.

Toch bleek dat hogere arbeidskosten per ingezette teef niet altijd betrekking hebben op een klein bedrijf. Op verschillende bedrijven waren omvang van het fokbestand, dus het aantal dieren en de vaste arbeidsbezetting niet goed op elkaar afgestemd. Toeneming van het aantal fokdieren zonder een uitbreiding van de arbeidsbezetting zou op verschillende bedrijven nog mogelijk zijn.

Het gemiddeld aantal ingezette teven dat door 1 arbeidskracht (waarbij jeugdige personen niet zijn omgerekend tot volwaardige arbeidskrachten) wordt verzorgd is in onderstaande tabel opgenomen.

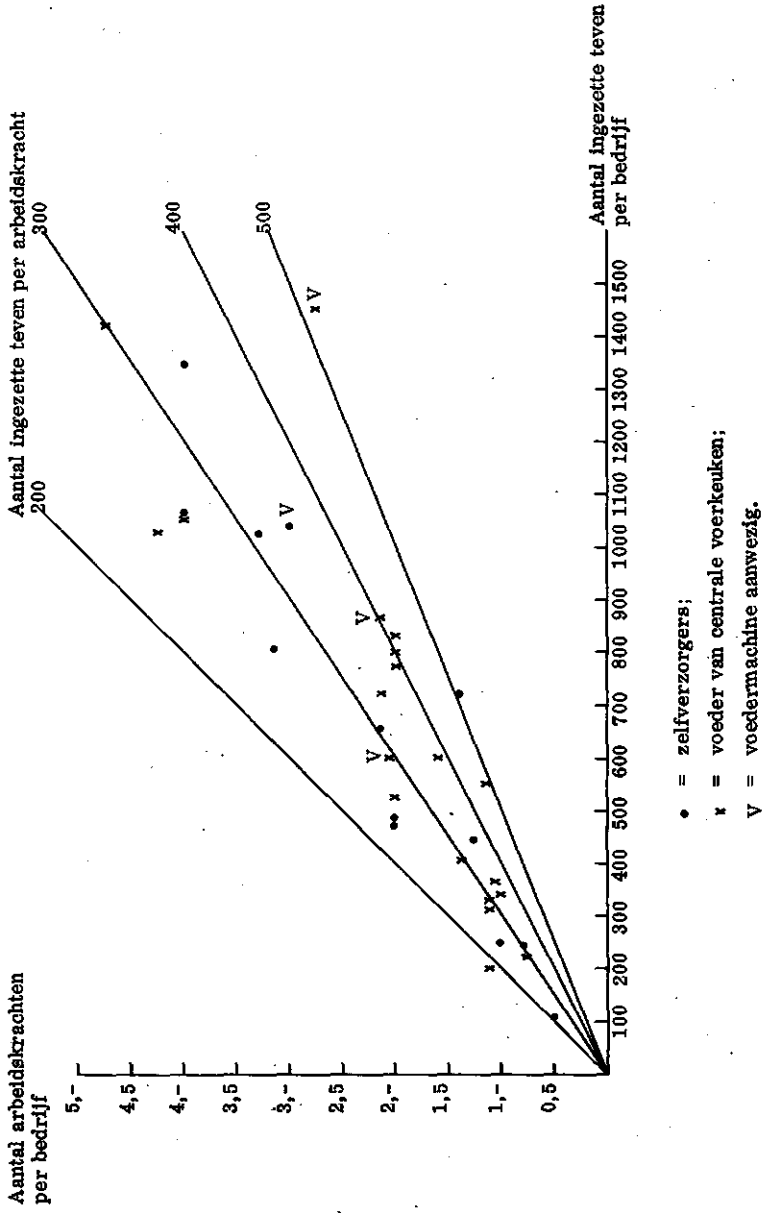
Tabel 3. Gemiddeld aantal fokteven per arbeidskracht 1)

	Keukenbedrijven	Zelfverzorgers
Bedrijven met minder dan 700 fokteven	315	275
Bedrijven met meer dan 700 fokteven	365	335
Gemiddelde van alle bedrijven 1)	335	305

1) Hierin is ook de verzorging van reuen en pups begrepen. Indien per man 335 fokteven worden verzorgd, betekent dit in feite dat per man behalve 335 teven ook nog 100 fokreuen en ± 1000 pups worden verzorgd.

Het gemiddelde verschil tussen beide groepen is betrekkelijk gering. Bovendien is het opmerkelijk dat juist de gunstigste cijfers voorkomen bij bedrijven met 500 - 1000 teven. Waarschijnlijk is bij deze groep het aantal bedrijven met een gunstige verhouding tussen de omvang van het fokbestand en het aantal arbeidskrachten het gunstigst. Grafiek 1 geeft over deze verhouding per bedrijf nadere informatie. In deze grafiek is het aantal arbeidskrachten en het aantal ingezette teven per bedrijf opgenomen, afzonderlijk aangegeven voor zelfverzorgers en voor bedrijven, aangesloten bij een voerkeuken.

Grafiek 1. Aantal arbeidskrachten en omvang fokbestand

Men kan de vraag stellen hoeveel dieren maximaal door een persoon kunnen worden verzorgd, bij een arbeidsbezetting van 1 man, van 2 man enz.: met eventueel wat losse hulp in drukke tijden, bijvoorbeeld in de paartijd en de pelstijd. Uit grafiek 1 kunnen hierover enkele globale praktijkgegevens worden afgelezen.

Voor de keukenbedrijven blijkt, dat op een éénmansbedrijf ongeveer 350 fokteven met aanhang (reuen en pups) kunnen worden gehouden. Bij vergroting van dit aantal is al snel meer losse hulp of een tweede volledig beschikbare arbeidskracht nodig. De bovengrens bij een tweemansbedrijf ligt dan bij ongeveer 800 fokteven + aanhang en bij een driemansbedrijf op \pm 1 300 fokteven. Deze gegevens betreffen bedrijven waar geen voedermachine aanwezig is.

Voor de zelfverzorgers ligt het maximum aantal fokteven per arbeidskracht lager, omdat ook tijd besteed moet worden aan de voederbereiding en de aanvoer van voeder. Globaal benaderd liggen de maxima bij deze bedrijven bij 1 man op \pm 275 fokteven, bij 2 man op 600 fokteven en bij 3 man op \pm 1 000 fokteven. Uiteraard ook hier zonder gebruik van een voedermachine.

Werk door derden

Werk door derden heeft alleen betrekking op betaald pelsloon. Uitgaven voor bijvoorbeeld bereidingskosten van vellen zijn in mindering gebracht van de bruto-opbrengst vellen.

Op ongeveer 30% van de bedrijven werd het pelzen aan derden opgedragen. Bij deze bedrijven bedroeg het pelsloon gemiddeld ongeveer f. 5,-- per ingezette teef, dat komt overeen met ongeveer f. 1,75 per vel.

§ 2. Voederkosten

De voederkosten, waaronder zijn opgenomen de leveringen door de centrale voederkeukens en de aankopen van de verschillende soorten voeder indien het bedrijf het voeder zelf bereidt, bedragen gemiddeld f. 51,45 per ingezette teef per jaar. Dit gemiddelde heeft betrekking op 14 "zelfverzorgende bedrijven" en 20 "keukenbedrijven". Het is zinvol om van deze twee groepen afzonderlijke gemiddelden van de voederkosten te berekenen.

De voederkosten per ingezette teef waren gemiddeld bij bedrijven:

met minder dan 700 ingezette teven:	keukenbedrijven	f. 56,15:
	zelfverzorgers	" 48,80:
met meer dan 700 ingezette teven	keukenbedrijven	" 55,60
	zelfverzorgers	" 41,30

Nadere gegevens per bedrijf over het voederverbruik zijn opgenomen in bijlage 3.

De zelfverzorgers komen uiteraard lager uit, omdat onder de voederkosten alleen de aankopen van grondstoffen voor de voederbereiding zijn geboekt. Elders in de kostenspecificatie zijn de bereidingskosten en de aanvoerkosten zoals loon, energieverbruik, autokosten, opgenomen. Verder blijkt er bij de keukenbedrijven weinig verschil te bestaan tussen kleine en grotere bedrijven. Op dit punt zijn er bij de zelfverzorgers echter wel belangrijke verschillen.

De verschillen in voederkosten per ingezette teef kunnen een gevolg zijn van prijsverschillen, hoeveelheidsverschillen en verschillen in voedersamenstelling.

a. Prijsverschillen

De aankoopprijs van het voeder van de voederkeukens was gemiddeld f. 33,- per 100 kg. Het bedrijf met de hoogste prijs betaalde bijna f. 38,- per 100 kg; de laagste prijs was f. 30,- per 100 kg. Gemiddeld betaalden de kleine bedrijven + f. 1,- per 100 kg meer dan de grotere bedrijven.

Bij de zelfverzorgers was de gemiddelde grondstoffenprijs f. 24,- per 100 kg bereid voeder. Hier echter wel een aanmerkelijk verschil tussen kleine en grotere bedrijven. De gemiddelde prijzen waren respectievelijk f. 26,25 en f. 21,75 per 100 kg. Dit verschil tussen kleine en grotere bedrijven wordt gedeeltelijk veroorzaakt door verschillen in voedersamenstelling. Maar ook is gebleken dat naarmate de aankopen per bedrijf groter zijn, de inkooprijzen dalen.

Samenvattend: de prijzen per 100 kg voeder zijn bij de zelfverzorgers lager dan bij de keukenbedrijven. Bij de kleine bedrijven is dit verschil + f. 7,25 per 100 kg voeder en bij de grotere bedrijven + f. 10,75 per 100 kg voeder.

b. Hoeveelheidsverschillen

Het voederverbruik in kg per ingezette teef per jaar kan van bedrijf tot bedrijf verschillen door:

1. verschil in voederopname per dier per dag;
2. het aantal dieren dat in november wordt aangehouden voor het volgende fokjaar. Bij het ene bedrijf kan een uitbreiding plaatshebben en bij een ander bedrijf een inkrimping;
3. het aantal in winterpels gebrachte pups per ingezette teef;
4. het aantal reuen dat per 100 teven wordt gehouden;
5. het al of niet pelzen van de fokreuen in het voorjaar;
6. de verschillen in zomersterfte.

Enkele gemiddelde uitkomsten die op genoemde punten betrekking hebben zijn in tabel 4 opgenomen.

Tabel 4. Voederverbruik per ingezette teef

	Keuken- bedrijven	Zelfver- zorgers
1. Aantal fokteven per 31-12-1966 in % van aantal per 31-12-1965	113%	118%
2. Aantal pups in winterpels gebracht per 100 ingezette teven	304 st	301 st
3. Aantal reuen per 100 ingezette teven	29 st	28 st
4. Percentage reuen, gepelst in het voorjaar (breeders)	51%	45%
5. Sterfte teven in % van beginaantal	3,0%	2,5%
6. Voederverbruik in kg per ingezette teef per jaar	171 kg	184 kg

Het voederverbruik per ingezette teef is bij de zelfverzorgers hoger dan bij de keukenbedrijven. De gegevens op de regels 1, 4 en 5 van tabel 4 geven wel enige aanwijzing in deze richting. Immers bij de zelfverzorgers werden in november 1966 in verhouding tot het aantal ingezette teven aan het begin van het jaar meer dieren aangehouden dan bij de keukenbedrijven. Dit betekent meer dieren voederen, dus een hoger voederverbruik per ingezette teef.

De hoogte van het voederverbruik per ingezette teef wordt ook heel sterk beïnvloed door het aantal pups per teef en het aantal reuen dat per 100 fokteven wordt aangehouden. Bovendien speelt de pelsdatum van de fokreuen nog een rol, namelijk of deze dieren reeds in april worden gepelst (de breeders) of pas in het najaar. Alle genoemde factoren kunnen dus als volgt worden samengevat: naarmate de "aanhang" per ingezette teef groter is, zal ook het voederverbruik per ingezette teef hoger zijn.

Het verschil in voederverbruik tussen keukenbedrijven en zelfverzorgers kon echter niet volledig uit de andere gegevens van tabel 4 worden verklaard. Dit betekent dan dat op de zelfverzorgende bedrijven iets royaler zou worden gevoederd dan op de keukenbedrijven of dat de voedersamenstelling anders zou zijn. Van een negental zelfverzorgers is de voedersamenstelling bekend. In bijlage 4 wordt de procentuele verdeling hiervan gegeven.

Rangschikking van de bedrijven in wel of niet pelzen van de fokreuen in het voorjaar en vervolgens rangschikking en groepering van de bedrijven in oplopend aantal in winterpels gebrachte pups per ingezette teef levert groepsgegevens op die in tabel 5 zijn opgenomen. De laatste regel van tabel 5 geeft duidelijk de grote invloed aan van het aantal grootgebrachte pups op het voederverbruik per ingezette teef.

Tabel 5. Voederverbruik en aantal pups per teef 1)

	Geen breeders	Wel breeders		
		minder dan 2,75 pups per teef	2,75 tot 3,- pups per teef	meer dan 3,- pups per teef
Aantal bedrijven	9	7	7	9
1. Aantal fokteven per 31-12-'66 in % v.aant. per 31-12-1965	127%	111%	110%	112%
2. Aantal pups in winterpels gebracht per 100 ingezette teven	308 st	257 st	291 st	343 st
3. Aantal reuen per 100 ingezette teven	27%	27%	29%	30%
4. Percentage reuen, gepelst in het voorjaar (breeders)	-	75%	75%	58%
5. Sterfte teven in % v. beginaant.	3,0%	2,5%	2,5%	3,0%
6. Voederverbr. in kg per ingezette teef per jaar	189	151	170	186

1) Het aantal in winterpels gebrachte (of grootgebrachte) pups in deze tabel heeft betrekking op de in voorjaar 1966 geboren dieren welke per 30 september 1966 nog in leven zijn.

Uit de gegevens van tabel 5 is door middel van regressievergelijkingen het gemiddelde voederverbruik per diersoort berekend.

De uitkomsten hiervan zijn:

Jaarverbruik van een teef	53 kg
Jaarverbruik van een reu	77 kg
Verbruik door een pup van geboorte tot pelsdatum (mei-nov)	36 kg

Gezien het betrekkelijk gering aantal bedrijven in elke groep dienen deze cijfers wel met de nodige reserve te worden geïnterpreteerd.

Met behulp van het kengetal "voederverbruik per dier per dag in grammen" kan het voederverbruik op de verschillende bedrijven onderling worden vergeleken. Dit kengetal wordt berekend door het jaarverbruik aan voeder te delen door het aantal dierendagen in dat jaar. Tot de dierendagen worden dan gerekend de dagen van de fokteven en fokreuen voor zover ze op het bedrijf aanwezig waren terwijl de dagen van de pups volledig meetellen voor het tijdvak 15 juni tot pelsdatum. Het voederverbruik op deze wijze berekend bedroeg gemiddeld 191 gram per dier per dag, namelijk voor de keukenbedrijven 186 gram en voor de zelfverzorgers 199 gram. Gegevens per bedrijf zijn opgenomen in bijlage 3.

De spreiding van het verbruik per dier per dag was als volgt:

Verbruik van	160 - 180 gram per dag	6 bedrijven
Verbruik van	180 - 200 gram per dag	19 bedrijven
Verbruik van	200 - 220 gram per dag	5 bedrijven
Verbruik van meer dan	220 gram per dag	2 bedrijven
Verbruik onbekend		2 bedrijven

§ 3. Kosten van huisvesting en inventaris

Tot de kosten van huisvesting en inventaris zijn gerekend:

- de afschrijvingen op bedrijfsgebouwen, waterleiding, afrastering, sheds, rennen en nachthokjes, keuken en keukenuitrusting, transportmiddelen, machines en ander gereedschap voor pelsbehandeling;
- de reparatie- en onderhoudskosten van genoemde activa, grondlasten, huur van grond/gebouwen, aankopen van kleingereedschap en van nestmateriaal.

De afschrijvingsbedragen zijn op een enkele uitzondering na ongewijzigd overgenomen uit de fiscale boekhoudingen. Het was namelijk niet mogelijk om voldoende gegevens t.a.v. aankooprijzen en nieuwwaarde te achterhalen ten einde de fiscale afschrijvingen te vervangen door afschrijvingen op basis van nieuwwaarde en een verantwoorde levensduur.

De rente in gebouwen, sheds enz. is niet in de kosten van huisvesting begrepen. Alle rentekosten zijn in één totaal onder de overige kosten opgenomen.

De afschrijvingspercentages welke in de boekhoudingen werden aange troffen waren meestal ongeveer als volgt (in procenten van de aankooprijzen):

Gebouwen, schuren	5	à 10% (of ± 10% van de boekwaarde)
Sheds		10%
Kooien en nachthokjes		25%
Waterleiding, drinkinstallaties	15	à 20%
Voedermachines	13	tot 20%
Keukeninrichtingen, vriescellen	10	à 15%
Afrasteringen	10	- 25%
Mengmachines	10	- 20%
Motoren	10	à 20%
Transportmiddelen	20	à 25%

Uiteraard werd in de fiscale boekhoudingen gebruik gemaakt van eventuele mogelijkheden tot vervroegde afschrijvingen. Ten opzichte van het totale bedrag van de afschrijvingen was het deel van de vervroegde afschrijvingen van geringe betekenis.

Gemiddeld kwamen de kosten van huisvesting en inventaris op bijna f.23,- per ingezette teef per jaar. Tabel 6 geeft van dit bedrag een specificatie.

Tabel 6. Kosten van huisvesting en inventaris (per ingezette teef)

	Afschrijving	Reparatie, onderhoud, enz.	Totaal
Bedrijfsgebouwen + waterleiding	f. 1,65	f. 1,85	f. 3,50
Sheds, rennen, nachthokjes	" 5,90	" 3,25	" 9,15
Nestmateriaal	" -	" 0,45	" 0,45
Keuken en keukenuitrusting	" 2,15	" 1,--	" 3,15
Transportmiddelen (incl. benzine)	" 2,--	" 3,05	" 5,05
Overige machines en werktuigen	" 0,85	" 0,80	" 1,65
Totaal	f. 12,55	f. 10,40	f. 22,95

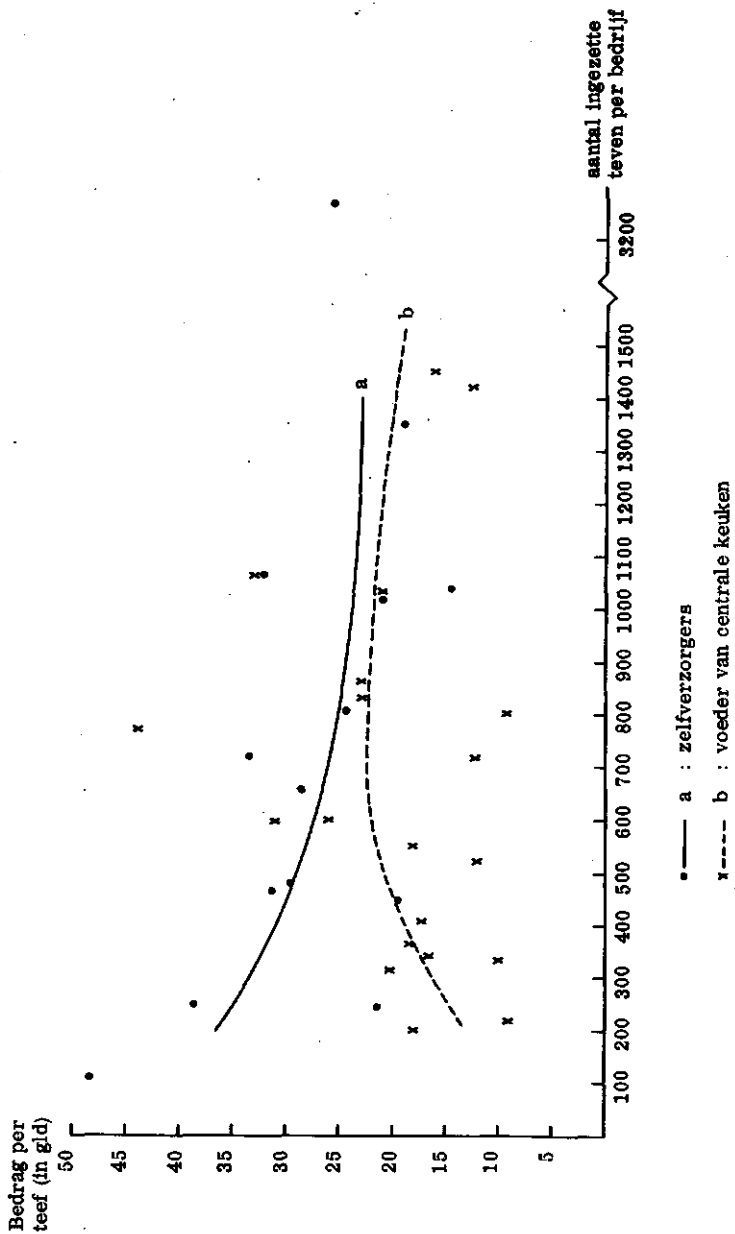
Zoals reeds uit de gegevens van tabel 2 bleek zijn de kosten van huisvesting en inventaris verschillend bij grote en kleine bedrijven, bij zelfverzorgers en keukenbedrijven. In tabel 7 zijn een aantal bedragen van deze vier groepjes bedrijven samengevat waardoor de verschillen tot uitdrukking komen (Tabel 7, zie blz. 26).

De kostenspecificaties in de tabellen 6 en 7 zijn ontleend aan de boekhoudingen. Bij verschillende bedrijven kon de juistheid van de verdeling, met name bij de reparatie- en onderhoudskosten, echter niet worden gecontroleerd. Daarom kan meer betekenis worden toegekend aan de totalen van de kolommen van tabel 7 dan aan de afzonderlijke bedragen.

De spreiding in de gegevens per bedrijf blijkt uit grafiek 2. Deze spreiding is groot.

Duidelijk is wel, dat de kosten van huisvesting en inventaris per ingezette teef bij de zelfverzorgers hoger zijn dan bij de keukenbedrijven. Dit verschil wordt geringer naarmate het bedrijf groter wordt. Voor bedrijven met meer dan 700 ingezette teven bedraagt het verschil gemiddeld nog ongeveer f. 3,-- per ingezette teef per jaar.

Grafiek 2. Kosten van huisvesting en inventaris, per ingezette teef

Tabel 7. Kosten van huisvesting en inventaris bij zelfverzorgers en keukenbedrijven (per ingezette teef)

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers	
	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven
Aantal bedrijven	11	9	7	7
Kosten bedr.geb.+ waterleiding	f. 1,75	f. 4,10	f. 5,65	f. 3,45
Sheds, rennen en nachthokjes	" 7,90	" 9,50	" 10,95	" 9,--
Nestmateriaal	" 0,45	" 0,45	" 0,55	" 0,30
Keuken en keukenuitrusting	" 1,25	" 1,20	" 7,55	" 4,20
Transp.midd.(incl.benzine)	" 4,90	" 4,30	" 5,55	" 5,65
Ov.machines en werktuigen	" 1,60	" 2,--	" 0,85	" 1,95
Totaal	f.17,85	f. 21,55 ¹⁾	f. 31,10	f. 24,55 ¹⁾

1) In deze bedragen zijn ook de kosten van enkele voedermachines begrepen. De kosten van deze machines (waarvan de aankooprijzen variëren van f.8 400 tot f. 9 500) drukken echter in gelijke mate op de keukenbedrijven en de zelfverzorgers, zodat het verschil ad f.3,-- in de kosten van huisvesting en inventaris niet wordt beïnvloed door de aanwezigheid van voedermachines.

Zie verder § 4 van hoofdstuk III.

§ 4. Overige kosten

De overige kosten bedragen gemiddeld ruim f. 20,-- per ingezette teef. Bij 55% van de bedrijven lag het bedrag tussen f. 15,- en f. 25,-.

Een rangschikking van de bedrijven in zelfverzorgers en keukenbedrijven levert de volgende gemiddelden op:

Tabel 8. Overige kosten per ingezette teef

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers	
	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven	met minder dan 700 teven	met meer dan 700 teven
Rente (betaald en berekend)	f. 11,05	f. 10,15	f. 14,65	f. 11,60
Verzekeringen	" 1,65	" 2,25	" 1,65	" 1,95
Geneesmidd., veeartskosten	" 1,25	" 1,30	" 0,65	" 1,--
Elektriciteit, brandstof, water	" 0,80	" 0,60	" 3,80	" 3,45
Diverse kosten (incl. omzetbel.)	" 3,85	" 4,10	" 2,95	" 4,20
Totaal	f. 18,60	f. 18,40	f. 23,70	f. 22,20

De overige kosten hebben betrekking op:

a. Rentekosten

Tot de rentekosten zijn gerekend de betaalde en de berekende rente. De betaalde rente betreft betalingen aan banken en aan derden en verder andere bankkosten, rente op voorschotten verstrekt door Hudson Bay Company. Eventueel ontvangen rente b.v. rente over ledenkapitaal, gestort bij voederkeukens, is in mindering gebracht op de betaalde rente.

Over het gemiddelde eigen vermogen aan het begin en aan het einde van 1966 werd 5,5% rente berekend en eveneens onder de rentekosten opgenomen.

De rentekosten waren gemiddeld f. 11,65 per ingezette teef. Uit tabel 8 blijkt wel dat de rentekosten bij de kleine bedrijven relatief wat hoger zijn dan bij de grotere bedrijven. Bovendien zijn de rentekosten bij de zelfverzorgers hoger dan bij de keukenbedrijven. Dit kan een gevolg zijn van meer investeringen in vriescel, transportmiddelen, keukeninventaris, grotere voorraden. Het verschil bedraagt bij de grotere bedrijven ongeveer f. 1,45 per ingezette teef.

b. Verzekeringen

De verzekeringen die gemiddeld f. 1,85 per ingezette teef bedragen hebben hoofdzakelijk betrekking op de mink-risk verzekering. Bijna 60% van de bedrijven had een dergelijke verzekering afgesloten. Verder werden onder verzekeringen opgenomen de premiebetalingen voor brandverzekeringen en transportverzekeringen van vellen.

c. Geneesmiddelen, veeartskosten

De kosten van inenting, geneesmiddelen en andere veeartskosten die onder dit hoofd zijn opgenomen, bedragen gemiddeld f. 1,10 per ingezette teef. Er is weinig verschil tussen kleine en grotere bedrijven.

d. Elektriciteit, brandstof, water

Bij deze post komen de verschillen tussen keukenbedrijven en zelfverzorgers duidelijk tot uitdrukking. Het invriezen en in voorraad houden van voeder en het klaar maken van voeder vraagt veel stroomverbruik en water. Op dit punt zijn van de grotere bedrijven de kosten bij de zelfverzorgers f. 2,85 per ingezette teef hoger dan bij de keukenbedrijven. Bij de kleine bedrijven was het verschil nog iets groter, namelijk f.3,- per ingezette teef.

e. Omzetbelasting

De omzetbelasting, gemiddeld f. 0,60 per ingezette teef, heeft voor een belangrijk gedeelte betrekking op verkopen van vellen in het binnenland. Over verkopen in het binnenland is 6% omzetbelasting verschuldigd.

f. Diverse kosten

Ook de diverse kosten die gemiddeld f. 3,25 per ingezette teef bedragen, vertonen voor de gemiddelden van de vier groepjes slechts geringe onderlinge verschillen.

Tot de diverse kosten zijn gerekend de administratiekosten, telefoonkosten, overige pelskosten (het betaalde pelsloon is onder werk door derden opgenomen), advertentiekosten, reiskosten, representatiekosten.

§ 5. Opbrengsten

Verkoop van vellen is de belangrijkste opbrengst van de nertsfokkerij. Verder kunnen tot de opbrengsten worden gerekend, de verkoop van fokdieren, de aanwas van fokmateriaal en de diverse opbrengsten. Eventuele aankopen van fokdieren zijn in mindering gebracht van de bruto-opbrengst.

a. Verkoop van vellen

Het grootste gedeelte van de vellen van de onderzochte bedrijven werd afgezet via de veiling van Hudson's Bay Company te Londen. De netto-opbrengst van de veiling werd geboekt. De veilingkosten (6% van het veilingbedrag) werden namelijk in mindering gebracht van de bruto-opbrengst. De geboekte opbrengsten zijn de werkelijk ontvangen bedragen, ontleend aan de veilingbrieven van de periode december 1966 - november 1967. Er werden dus geen schattingen verricht van per 31 december 1966 nog niet verkochte voorraden vellen, maar de werkelijk verkregen opbrengsten werden aangehouden.

Bij verkoop van vellen in het binnenland werden eventuele bewerkingskosten van de bruto-opbrengst afgetrokken en werd de netto-opbrengst onder verkoop vellen geboekt.

De opbrengstprijzen van de vellen bedroeg in de periode 1966/67 gemiddeld f. 35,90 per vel. Gemiddeld was de opbrengstprijs hoger naarmate het percentage "mutaties" 1) in het totale fokbestand toenam. De gemiddelde opbrengstprijs daalde echter bij toeneming van het aandeel "dark". Van bedrijf tot bedrijf waren er echter belangrijke verschillen die niet alleen veroorzaakt kunnen zijn door kleurverschillen. Ook verschillen in kwaliteit van de aangeboden vellen moeten tot belangrijke prijsverschillen tussen de bedrijven onderling hebben geleid. Van bedrijven met een gelijke samenstelling van het fokbestand naar kleurslag, bleek het verschil in gemiddelde opbrengstprijs per vel soms f. 10,- tot f. 14,- te bedragen.

Van de gemiddelde opbrengstprijs van de vellen kan de volgende frequentieverdeling worden gegeven.

Opbrengstprijs per vel	Aantal bedrijven
van f. 26,- - f. 30,- :	3 bedrijven
van " 30,- - " 35,- :	12 bedrijven
van " 35,- - " 40,- :	12 bedrijven
van " 40,- - " 45,- :	5 bedrijven
van " 45,- - " 50,- :	2 bedrijven

In § 3 van hoofdstuk III wordt nader ingegaan op opbrengstprijs en samenstelling van de levende have terwijl bijlage 2 gegevens per bedrijf verschaft over de opbrengstprijs van de vellen.

1) Onder de "mutaties" werden o.a. opgenomen: silverblue, sapphire, topaz, pearl, palomino, white. De andere twee hoofdgroepen waren dark en pastel.

b. Verkoop van dieren

Op ruim de helft van de bedrijven had verkoop van levende dieren plaats. Deze verkopen waren echter meestal van geringe betekenis. Slechts op 7 bedrijven bedroeg de waarde van de verkopen van levende dieren meer dan 10% van de bruto-opbrengsten. De gemiddelde opbrengstprijs per verkocht dier was f 86,-. Een specificatie van de verkopen van teven en reuen was niet mogelijk.

c. Aanwas fokmateriaal

Onder aanwas fokmateriaal is het verschil geboekt tussen de waarde van het fokbestand aan het einde van het jaar en de waarde van het fokbestand aan het begin van het jaar.

De op het eigen bedrijf gefokte dieren werden aan het begin en einde van het jaar gewaardeerd tegen gelijke prijzen. Eventuele veranderingen in het prijsniveau van fokmateriaal zijn dus buiten de berekeningen gehouden. De fokreuen werden gewaardeerd op f 50,- en de fokteven op f. 30,-. De kostprijs per in winterpels gebrachte pup bedraagt ongeveer f. 40,-, dus van 2 pups f. 80,-. Aangezien de verhouding tussen aantal grootgebrachte reuen en teven ongeveer gelijk is kunnen de opfokkosten van een reu + teef worden gesteld op f. 80,-. De prijsverhouding op de bontveiling tussen vellen van reuen en van teven is ongeveer 100 : 60. Op basis van deze verhouding werd het bedrag van f. 80,- verdeeld.

Deze bedragen ad f. 50,- en f. 30,- komen bovendien overeen met ongeveer 2/3 van de netto velprijs welke aan het begin van 1966 werd gemaakt op de veiling van H.B.C. te Londen.

Dieren aangekocht in 1965 werden per 1 januari 1966 gewaardeerd tegen aankoopprijs en aan het einde van het jaar 1966, voor zover nog niet gepeld, tegen de genoemde vaste waarderingsprijs. In 1966 aangekochte dieren werden echter aan het einde van 1966 gewaardeerd tegen de aankoopprijs. Wegens het ontbreken van voldoende gegevens was het niet mogelijk het verschil tussen aankoopprijs en vaste waarderingsprijs over enkele fokjaren te verdelen. Daarom is gekozen voor de methode de extra aankoopkosten van fokdieren ten laste te brengen van het jaar waarin de dieren voor het eerst jongen voortbrachten.

Bij de meeste bedrijven vond uitbreiding van het fokbestand plaats (zie rubriek I van bijlage 3). Slechts bij 2 bedrijven verminderde het aantal fokdieren. Gemiddeld was per 1 januari 1967 het fokbestand 15% meer dan per 1 januari 1966.

d. Diverse opbrengsten

De diverse opbrengsten kunnen betrekking hebben op ontvangen pelsloon voor pelzen bij derden opbrengsten van andere werkzaamheden bij derden, verkoop van vet bereiding van voer voor derden, enz.

e. Aankopen van fokdieren

Hieronder werden de aankopen van fokdieren in 1966 geboekt.

§ 6. Samenvatting van kosten en opbrengsten

In tabel 9 is een samenvatting opgenomen van de kosten en opbrengsten, afzonderlijk voor kleine en grotere bedrijven en voor keukenbedrijven en zelfverzorgers. Van slechts 11 bedrijven was het eindsresultaat, het netto-overschot, positief, namelijk van 8 keukenbedrijven en van 3 zelfverzorgers.

Tabel 9. Samenvatting van kosten en opbrengsten per ingezette teef

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers	
	met min- der dan 700 teven	met meer dan 700 teven	met min- der dan 700 teven	met meer dan 700 teven
Aantal bedrijven	11	9	7	7
Arbeidskosten	31,35	26,35	35,55	29,25
Werk door derden	1,80	1,20	2,65	0,10
Voederkosten	56,15	55,60	48,80	41,30
Kosten van huisvest. en invent.	17,85	21,55	31,10	24,55
Overige kosten	18,60	18,40	23,70	22,20
Totale kosten	125,75	123,10	141,80	117,40
Verkoop pelsen	102,05	98,90	89,85	105,35
Verkoop dieren	10,55	8,95	2,50	5,--
Aanwas fokmat., minus aankopen	0,45	8,40	2,15	2,30
Diverse opbrengsten	5,65	2,30	--	2,70
Totale opbrengsten	118,70	118,55	94,50	115,35
Netto-overschot per ingez. teef %	7,05	4,55	47,30	2,05
Arb. inkomen per ingez. teef	24,30	21,80	11,75	27,20

Uit de samenvatting in tabel 9 blijkt dat de uitkomsten van de kleine bedrijven ongunstiger zijn dan van de grotere bedrijven. Vooral bij de zelfverzorgers is dit het geval. Zelfs het arbeidsinkomen per ingezette teef was bij de groep met minder dan 700 teven gemiddeld nog negatief. Dit betekent dat uit het bruto-inkomen geen vergoeding voor de arbeid mogelijk was. Arbeidsinkomen is namelijk het verschil tussen bruto-opbrengsten en alle kosten, behalve de arbeidskosten.

De verschillen in bruto-opbrengsten per ingezette teef houden geen verband met de bedrijfsgrootte. De gemiddelden van drie groepen vertonen weinig onderling verschil. Slechts het gemiddelde van de groep zelfverzorgers met minder dan 700 teven is aanmerkelijk lager. Dit is een gevolg van verschillende factoren welke juist voor deze groep nadelig waren: relatief meer aankoop van duur fokmateriaal, minder pups in winterpels gebracht, lagere opbrengstprijzen van de vellen, minder verkoop van fokmateriaal (zie tabel 13).

In hoofdstuk III zal nog nader worden ingegaan op de verschillen tussen zelfverzorgers en keukenbedrijven.

HOOFDSTUK III

Andere gegevens uit het onderzoek verkregen

§ 1. Kosten per in winterpels gebrachte pup

De kosten per in winterpels gebrachte pup zijn berekend door de exploitatiekosten van het bedrijf te delen door het aantal pups aanwezig op 30 september. Bijlage 2 geeft per bedrijf een specificatie van de kosten per pup. De spreiding in de uitkomsten is nogal groot zoals uit onderstaande cijfers blijkt.

Kostprijs per pup:	tussen f. 25,- en f. 35,-	: 6 bedrijven
	: tussen f. 35,- en f. 45,-	: 17 bedrijven
	: tussen f. 45,- en f. 55,-	: 7 bedrijven
	: tussen f. 55,- en f. 65,-	: 4 bedrijven
		<u>34 bedrijven</u>

In tabel 10 is een opstelling van de gemiddelde kosten opgenomen, afzonderlijk voor de keukenbedrijven en de zelfverzorgers. De regels 1 t/m 14 bevatten een overzicht van de kosten, die reeds eerder in hoofdstuk II werden besproken. Op regel 15 zijn de extra kosten geboekt van de aankopen van fokdieren die voor het eerst werden ingezet in het jaar 1966. Onder extra kosten dienen dan te worden verstaan het verschil tussen het werkelijke aankoopbedrag van de in het najaar 1965 aangekochte dieren en het bedrag dat wordt bepaald met de vaste waarderingsprijzen van f.30,- voor een teef en f.50,- voor een reu. Op regel 16 is een bedrag voor het sterfterisico opgenomen. Dit bedrag is voor elk bedrijf afzonderlijk berekend door de gestorven en de vermiste oudere dieren, die in het jaar 1966 zijn afgeboekt en geen opbrengst gaven (b.v. dieren gestorven in zomerpels) te waarderen tegen de eerder genoemde vaste waarderingsprijzen.

De nettokosten werden tenslotte berekend door de totale kosten te verminderen met een aftrekpost voor de diverse opbrengsten. (Tabel 10 zie blz. 32).

Onder de kosten is geen aftrekpost opgenomen voor opbrengst van levend verkochte dieren. De nettokosten per pup hebben betrekking op alle in winterpels gebrachte pups. Van deze dieren was de bestemming als volgt: het belangrijkste gedeelte werd gepeld, een klein gedeelte werd als fokmateriaal verkocht (opbrengstprijz: zie tabel 13), een gedeelte diende om oud fokmateriaal te vervangen terwijl tenslotte een gedeelte werd bestemd voor uitbreiding van het fokbestand.

De uitkomsten van de keukenbedrijven vertonen slechts een gering verschil tussen de kleine en de grotere bedrijven. Bij de zelfverzorgers is dit verschil tussen kleine en grotere bedrijven aanmerkelijk groter. Bovendien is de gemiddelde kostprijs per pup bij de grotere zelfverzorgers lager dan bij de grotere keukenbedrijven. Hier rijst de vraag of er

Tabel 10. Kosten per in winterpels gebrachte pup

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers		Gemiddel- de van 34 bedrijven
	tot 700 teven	> 700 teven	tot 700 teven	> 700 teven	
Aantal pups in winterpels gebracht per bedrijf	1 199 st	3 059 st	1 129 st	4 202 st	2 295 st
Idem per 100 ingezette teven	303 "	310 "	291 "	317 "	306 "
I Kosten per pup					
1. Arbeidskosten	10,25	8,60	12,15	9,35	10,05
2. Werk door derden	0,60	0,40	0,95	0,05	0,50
3. Voederkosten	18,60	18,30	16,50	12,85	16,90
4. Grond en gebouwen	0,50	1,10	1,95	0,95	1,05
5. Huisvesting (incl. nestmateriaal)	3,--	3,50	4,--	3,15	3,40
6. Keuken en keukenuitrusting	0,40	0,40	2,50	1,35	1,--
7. Transportmiddelen	1,60	1,40	1,95	1,85	1,65
8. Overige machines en werktuigen	0,50	0,65	0,25	0,70	0,55
9. Rente	3,60	3,30	5,10	3,75	3,85
10. Verzekeringen	0,55	0,75	0,50	0,60	0,60
11. Geneesmiddelen, veeartskosten	0,40	0,40	0,25	0,30	0,35
12. Electriciteit, brandstof, water	0,25	0,20	1,25	1,10	0,60
13. Omzetbelasting	0,20	0,25	0,05	0,25	0,20
14. Diverse kosten	1,10	1,10	1,--	1,15	1,10
subtotaal	41,55	40,35	48,40	37,40	41,80
15. Aankoop fokdieren	0,85	0,35	1,80	0,35	0,80
16. Sterfte dieren	0,50	0,45	0,40	0,45	0,45
17. Totale kosten per pup	42,90	41,15	50,60	38,20	43,05
18. Diverse opbrengsten	1,65	0,70	--	1,00	0,95
19. Nettokosten per pup	41,25	40,45	50,60	37,20	42,10

een bedrijfsomvang is te noemen, waarbij het voordeliger wordt om t.a.v. de voederverzorging zelfverzorger te zijn. In § 2 zal hierop nader worden ingegaan.

§ 2. Zelfverzorger of voerkeuken

Een belangrijke vraag voor de nertsfokker is: "wat is voordeliger, het voeder zelf bereiden of het voeder betrekken van een centrale voerkeuken". Voor een aantal bedrijven is er geen keus. Indien de vestigingsplaats van het bedrijf ver van een centrale voerkeuken is verwijderd, is men wel op zelfverzorging aangewezen. Dan blijft echter nog de vraag of hier een minimum bedrijfsgrootte in acht moet worden genomen waar beneden het niet mogelijk is op rendabele wijze zelf nertsvoeder te bereiden.

De kosten welke bij de keuze zelfverzorger of keukenbedrijf een belangrijke rol spelen zijn:

- a. Hogere arbeidskosten bij de zelfverzorgers;
- b. Lagere aankooprijzen voor het voeder bij de zelfverzorgers, waartegenover staan hogere kosten voor gebouwen en keukeninrichting, hogere rentekosten door hogere investeringen, meer verbruik van elektra en water.

ad a. Hogere arbeidskosten

De gemiddelde arbeidskosten op bedrijven met meer dan 700 ingezette teven zijn bij de zelfverzorgers slechts f. 2,90 per teef hoger dan bij de keukenbedrijven (zie tabel 9). In § 1 van hoofdstuk II is echter reeds opgemerkt dat op verschillende bedrijven de omvang van het fokbestand en de vaste arbeidsbezetting niet juist op elkaar waren afgestemd zodat uitbreiding van het fokbestand bij gelijkblijvende arbeidsbezetting op enkele keukenbedrijven nog mogelijk zou zijn. Mede als gevolg van deze overbezetting aan personeel was het gemiddeld aantal fokteven per arbeidskracht bij de keukenbedrijven slechts $\pm 10\%$ meer dan bij de zelfverzorgers.

Aan de hand van grafiek 1 werd in paragraaf 1 van hoofdstuk II uit de beschikbare gegevens op globale wijze afgeleid welke aantallen fokteven maximaal door 1 man verzorgd zouden kunnen worden. De arbeidskosten per ingezette teef zijn voor verschillende arbeidsbezettingen berekend in tabel 11. Hierbij zijn de arbeidskosten per arbeidskracht per jaar gesteld op f. 10 000,--.

Tabel 11. Arbeidskosten per ingezette teef bij maximum aantal fokteven per arbeidskracht

Keukenbedrijven			Zelfverzorgers		
aantal personen	aantal fokteven	arbeidskosten per teef	aantal personen	aantal fokteven	arbeidskosten per teef
1 man	350 st	f. 28,55	1 man	275 st	f. 33,35
2 man	800 st	" 25,--	2 man	600 st	" 30,75
3 man	1300 st	" 23,--	3 man	1000 st	" 30,--

Uit deze cijfers blijkt dat bij de gegeven schatting van volledige benutting van de beschikbare arbeid de arbeidskosten per ingezette teef bij zelfverzorgers zelfs f. 7,-- hoger zouden kunnen zijn dan bij keukenbedrijven. Zoals reeds is opgemerkt zijn in werkelijkheid de arbeidskosten bij de grotere zelfverzorgers slechts f. 2,90 per teef hoger dan bij de keukenbedrijven. Het gemiddelde van begroting en werkelijkheid is dus ongeveer f. 5,-- per teef meer arbeidskosten bij de zelfverzorgers. De bedrijfsomvang waarbij deze meerdere arbeidskosten en hogere andere kosten volledig kunnen worden gecompenseerd door lagere voederkosten is berekend onder b.

ad b. Lagere voederkosten en hogere andere kosten

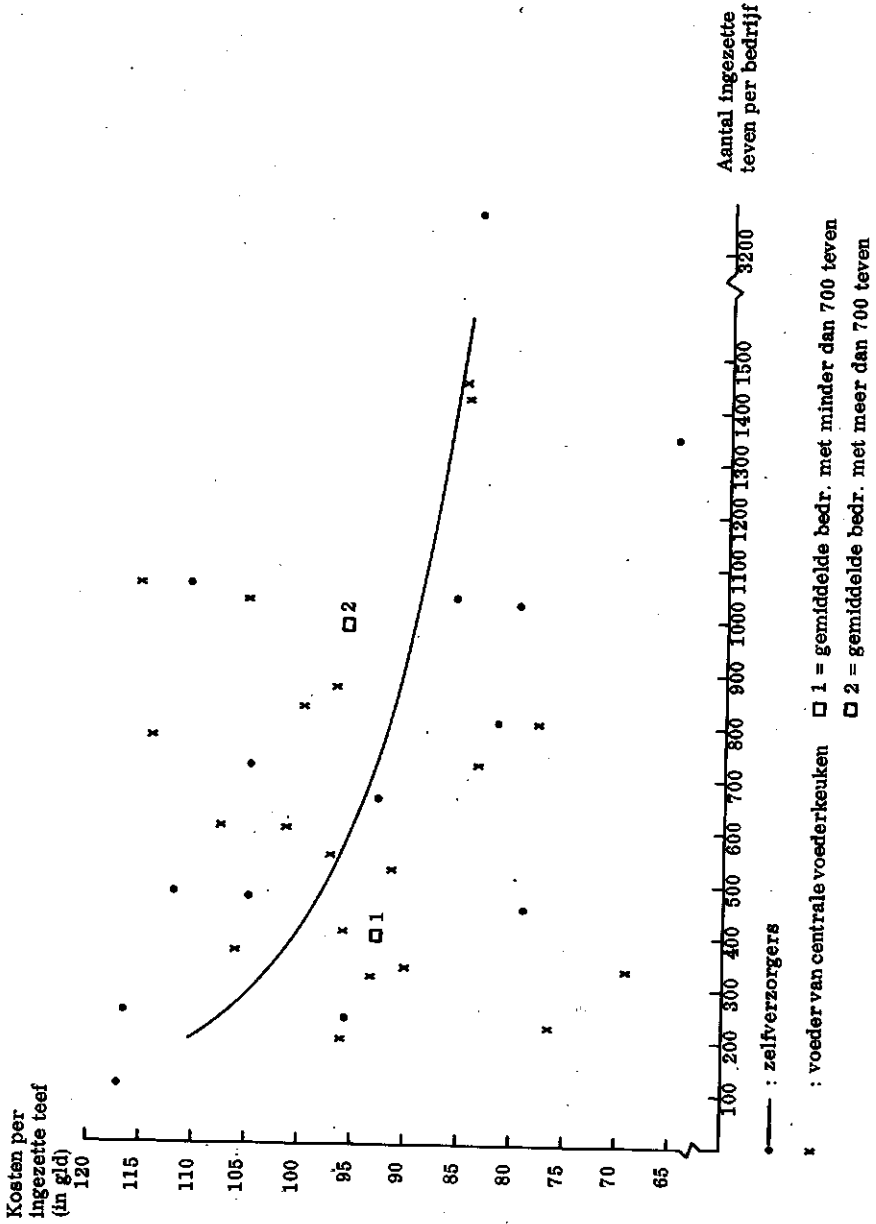
In onderstaande tabel 12 zijn enkele verschillen per ingezette teef opgenomen tussen kosten bij keukenbedrijven en bij zelfverzorgers. Hierbij is geen rekening gehouden met enkele kleine verschillen welke in tabel 8 voorkomen. Zo is aangenomen dat de geringe verschillen in kosten van verzekeringen, geneesmiddelen, omzetbelasting en diverse kosten tussen kleine en grote bedrijven en keukenbedrijven en zelfverzorgers op toevalligheden berusten.

Tabel 12. Verschillen in kosten bij keukenbedrijven en zelfverzorgers (per ingezette teef)

	Keuken- bedrijven	Zelfver- zorgers	Vershil
Kleine bedrijven			
Gemidd.aant.ingez.teven per bedrijf	404	380	
Kosten v.huisvest.,keuken,transp.(tab.7)	f. 17,85	f. 31,10	f. 13,25
Rentekost.,bet.en berekend (zie tab.8)	" 11,05	" 14,65	" 3,60
Verbr.v.elektra,water (zie tab.8)	" 0,80	" 3,80	" 3,--
Meerkosten bij zelfverz.(excl.loon)			f. 19,85
Voederkosten (aankopen)	f. 56,15	f. 48,80	" 7,35
Nadelig verschil voor zelfverz.(excl. loon)			/ f. 12,50
Grotere bedrijven			
Gemidd.aant.ingez.teven per bedrijf	995	1 325	
Kosten v.huisvest.,keuken,transp.(tab.7)	f. 21,55	f. 24,55	f. 3,--
Rentekost.,bet.en berekend (zie tab.8)	" 10,15	" 11,60	" 1,45
Verbr.v.elektra,water (zie tab.8)	" 0,60	" 3,45	" 2,85
Meerkosten bij zelfverz.(excl.loon)			f. 7,30
Voederkosten (aankopen)	f. 55,60	f. 41,30	" 14,30
Voordelig verschil voor zelfverz.(excl. loon)			+ f. 7,--

Bij de kleine bedrijven is er volgens tabel 12 een nadelig verschil voor de zelfverzorgers van f. 12,50 per ingezette teef, zonder nog rekening te houden met de hogere arbeidskosten bij de zelfverzorgers. Bij de kleine zelfverzorgers drukken de vaste kosten voor huisvesting, keuken en trans-

Grafiek 3. Kosten per ingezette teef (exclusief werk door derden en arbeidskosten)

port bijzonder zwaar. Bovendien betalen de kleine zelfverzorgers, zoals reeds in § 2 van hoofdstuk II werd opgemerkt, een hogere prijs voor de grondstoffen van het voeder dan de grotere zelfverzorgers.

Naarmate het bedrijf uitbreidt, wordt de druk van deze kosten op de exploitatiekosten per teef minder. Dit blijkt uit het 2e gedeelte van tabel 12. Bij de grotere bedrijven is er gemiddeld een voordelig verschil voor de zelfverzorgers ad f. 7,-- per teef. Verrekend met de onder a berekende extra arbeidskosten ad f. 5,-- per teef levert dit per saldo een voordeel op voor de zelfverzorgers ad f. 2,-- per ingezette teef.

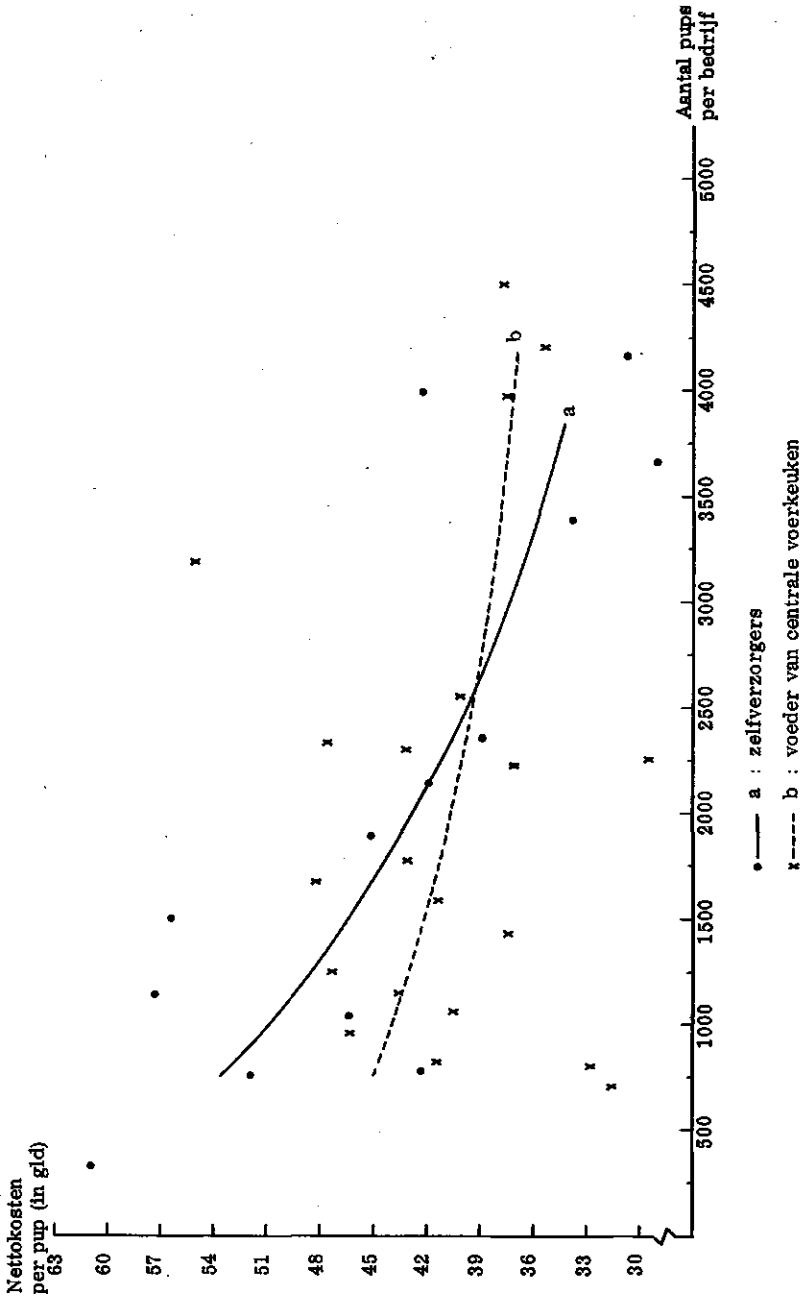
Bij welke theoretische bedrijfsgrootte kan het nu voordeliger worden om zelfverzorger te zijn? Om dit globaal na te gaan zijn in grafiek 3 de kosten (exclusief arbeidskosten en werk door derden) per ingezette teef per bedrijf opgenomen. Hierbij zijn de voederkosten van alle bedrijven berekend op basis van een gemiddeld aantal pups van 305 per 100 ingezette teven om de invloed van uiteenlopende fokresultaten (dus een verschillend aantal pups per teef) zoveel mogelijk uit te schakelen.

In grafiek 3 is ook op globale wijze het verband aangegeven tussen kosten (exclusief arbeidskosten en werk door derden) per ingezette teef en de bedrijfsomvang bij de zelfverzorgers. Bij toeneming van het fokbestand nemen de kosten per teef bij de zelfverzorgers af. Bij de keukenbedrijven is er gemiddeld weinig verschil in genoemde kosten per teef bij kleine en grotere bedrijven. Zelfs zijn de kosten bij de bedrijven met minder dan ± 325 teven gemiddeld per teef lager dan bij de grotere bedrijven. Dit is waarschijnlijk te verklaren uit het feit dat bij de kleine keukenbedrijven nog niet altijd alle kosten volledig in de boekhouding tot uitdrukking komen. Zo kunnen soms bepaalde kosten van huisvesting en vervoer te laag zijn opgenomen omdat sommige uitgaven nog in de privé-sector terecht komen. Dit kan het gevolg zijn van het feit dat deze bedrijven dikwijls als sportfokker zijn begonnen en in die tijd reeds het een en ander hebben aangeschaft. Laat men b.v. de bedrijven met minder dan 325 teven buiten beschouwing, dan blijken de gemiddelde kosten bij toeneming van de bedrijfsgrootte zich te bewegen tussen f. 95,-- en f. 100,-- per ingezette teef. Dus gemiddeld op een niveau van ± f. 97,50 per ingezette teef per jaar.

Bij de zelfverzorgers dalen de kosten per teef eerst ongeveer evenredig met de toeneming van het fokbestand. Bij ± 900 ingezette fokteven zijn de kosten gekomen op ± f. 92,50 per ingezette teef, dus f. 5,- lager dan bij de keukenbedrijven. Globaal benaderd kan gesteld worden, dat bij een redelijk goede arbeidsbenutting (dus bij een verschil in arbeidskosten ad f. 5,- per ingezette teef tussen keukenbedrijven en zelfverzorgers) zelfverzorging voordeliger wordt bij een fokbestand van ± 900 st. of meer ingezette fokteven.

Reeds eerder werd opgemerkt dat bij de onderzochte bedrijven het werkelijke verschil in arbeidskosten bij de bedrijven met meer dan 700 ingezette teven, als gevolg van overbezetting op verschillende bedrijven, geen f. 5,- maar gemiddeld slechts f. 2,90 per ingezette teef was. Een verschil ad f. 2,90 tussen keukenbedrijven en zelfverzorgers m.b.t. de in tabel 12 genoemde kosten kan uiteraard reeds eerder worden bereikt, namelijk reeds bij ± 800 fokteven. Dit blijkt ook uit de gegevens in grafiek 4.

Grafiek 4. Aantal pups per bedrijf en nettokosten per pup

In grafiek 4 zijn op basis van de werkelijke arbeidsbezettingen op de bedrijven de nettokosten per in winterpels gebrachte pup berekend. Vervolgens is, met behulp van de gemiddelden van kleine groepjes bedrijven op globale wijze het verloop van de gemiddelde kosten per in winterpels gebrachte pup aangegeven bij toeneming van het aantal pups per bedrijf. Uit de gegevens blijkt dat vanaf \pm 2 500 en meer pups per bedrijf (overeenkomend met ruim 800 ingezette fokteven) de nettokosten per pup bij de zelfverzorgers gemiddeld lager zijn dan bij de keukenbedrijven.

§ 3. Fokresultaten, opbrengstprijzen en samenstelling van het fokbestand

In de bijlagen 2 en 3 zijn de fokresultaten, opbrengstprijzen van verkochte vellen en fokdieren en de samenstelling van het fokbestand per bedrijf afzonderlijk opgenomen. Gemiddelde uitkomsten per groep bedrijven zijn in onderstaande tabel 13 opgenomen.

Tabel 13. Fokresultaten, opbrengstprijzen en samenstelling van het fokbestand

	Keukenbedr.		Zelfverz.		Gemidd- tot 700 > 700 teven teven van 34 bedr.
	tot 700 teven	> 700 teven	tot 700 teven	> 700 teven	
A. Fokresultaten					
Aantal reuen per 100 teven	29	28	28	28	28
Aantal pups in winterpels ge- bracht per 100 ingezette teven	303	310	291	317	306
B. Opbrengstprijzen van:					
Pelzen van dierengepelsd in '66	36,65	36,80	34,05	35,45	35,90
Verkochte dieren in '66	89,65	83,80	88,35	84,70	86,35
Gewogen gemidd.opbr.prijs in '66	38,55	38,30	34,60	36,30	37,20
Pelzen van dieren gepelsd in '65	52,85	49,25	51,--	50,70	50,90
C. Samenstelling fokbestand naar kleurslag (in %)					
Dark	40	39	49	34	40
Pastel	34	30	25	49	34
Silverblue	8	8	9	3	7
Sapphire	14	11	9	10	11
Topaz	0	3	4	-	2
Pearl	1	7	1	3	3
Palomino	1	1	1	1	1
White	2	1	1	0	1
Diversen	0	0	1	0	1
Totaal	100	100	100	100	100

a. Fokresultaten

Bijlage 3 geeft voor alle bedrijven het aantal gespeende pups en het aantal in winterpels gebrachte pups per 100 ingezette teven. Slechts van $\pm 50\%$ van de deelnemende bedrijven was het aantal geboren pups bekend. Dit aantal bedroeg gemiddeld 358 pups per 100 ingezette teven. Het gemiddeld aantal gespeende pups was 312 st. en in winterpels gebracht 306 pups per 100 ingezette teven.

De spreiding in het aantal in winterpels gebrachte pups per 100 ingezette teven was als volgt:

Aantal pups per 100 ingezette teven

minder dan 250 st.	:	3 bedrijven
250 tot 300 st.	:	12 bedrijven
300 tot 350 st.	:	13 bedrijven
350 tot 400 st.	:	5 bedrijven
meer dan 400 st.	:	<u>1 bedrijf</u>
		34 bedrijven

Er kon geen verband worden geconstateerd tussen aantal pups per 100 teven en de samenstelling van het fokbestand naar kleurslag.

Een ander fokgegeven is het aantal reuen per 100 ingezette teven. Dit aantal was gemiddeld 28 reuen, maar varieerde van bedrijf tot bedrijf van 22 tot 35. Op de meeste bedrijven wordt een gedeelte of worden soms alle reuen in april gepelsd. Op 9 van de 34 bedrijven werd dit echter niet gedaan. Wanneer alle bedrijven in aanmerking worden genomen, dan blijkt dat ongeveer 50% van de aanwezige reuen in april werd gepelsd.

Dit apfelzen in het voorjaar betekent een besparing op de voerkosten gedurende ongeveer 7 maanden. Bij een voederverbruik van 77 kg per reu per jaar betekent dit een voederbesparing van ± 45 kg à 33 ct. = \pm f.15,- bij de keukenbedrijven. Tegenover dit voordeel (en nog enkele andere geringe kostenbesparingen 1)) zal een lagere opbrengstprijz per vel staan door de verkoop van vellen in het voorjaar. Uit de gemiddelde opbrengstprijzen van alle vellen bij de verschillende bedrijven kon deze vermoedelijke lagere opbrengstprijz van vellen van de breedders echter niet worden afgeleid.

Wel bleek dat op keukenbedrijven iets meer reuen in april werden gepelsd dan bij de zelfverzorgers. Ook is er een tendentie de fokreuen reeds in april te pelzen indien het percentage eigen vermogen lager, althans beneden het gemiddelde ligt. Op grond van liquiditeitsoverwegingen is dat verklaarbaar.

b. Opbrengstprijzen en samenstelling fokbestand

Er is een grote spreiding in de opbrengstprijzen van de vellen zoals reeds eerder in hoofdstuk II werd opgemerkt. Indien de bedrijven worden

1) De eventuele financiële gevolgen van het pelzen van breedders voor de fokresultaten kunnen hier niet worden beoordeeld en blijven dus buiten beschouwing.

gerangschikt naar oplopende gemiddelde opbrengstprijis per vel kunnen de volgende groepsgemiddelden worden berekend.

Tabel 14. Opbrengstprijis vellen en samenstelling fokbestand

Gemiddelde opbrengstprijis per vel	Gemiddelde per groep	Samenstelling fokbestand in %		
		Dark	Pastel	Mutaties
Minder dan f. 33,-	f. 30,90	49	33	18
Van f. 33,- tot " 37,-	" 35,80	41	36	23
Meer dan " 37,-	" 41,50	31	32	37

Uit tabel 14 blijkt wel dat de gemiddelde opbrengstprijis per vel hoger is naarmate het aandeel dark in het fokbestand lager is. Maar de verschillen tussen de gemiddelde prijzen van de drie groepen zijn groter dan op grond van de samenstelling van het fokbestand en de gemiddelde prijzen per kleur in Londen (zie tabel 15) zou kunnen worden verwacht.

Tabel 15. Gemiddelde opbrengstgegevens Hudson's Bay Company

Samenstelling fokbestand naar kleurslag	Opbrengsten van de Ned.nerts op de veilingen van H.B.C.		Gemiddelde van 34 bedrijven in 1966/67
	1965/66	1966/67	
Dark	45%	44%	40%
Pastel	37%	33%	34%
Silverblue	7%	8%	7%
Sapphire	5%	6%	11%
Topaz	2%	3%	2%
Pearl	1%	2%	3%
Palomino	2%	2%	1%
White	0%	1%	1%
Diversen	1%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%
Opbrengstprijzen van:			
Pelzen: Dark	47,05	29,70	.
Pastel	49,80	36,30	.
Mutaties	66,90	43,35	.
Alle pelzen	51,50	35,--	35,90
Verkochte dieren	-	-	86,35
Gewogen gemiddelde van pelzen en dieren	-	-	37,20 1)
Pelzen op de 34 bedrijven in 1965/66	50,90		

1) Gemiddeld stond tegenover een verkoop van 200 vellen de verkoop van ± 5 fokdieren.

Kwaliteitsverschillen van de vellen zullen dus ook een grote invloed

op de verkregen prijzen hebben gehad.

In welke mate komt nu de gemiddelde opbrengstprijis van de vellen van de bij het onderzoek betrokken bedrijven overeen met het landelijk gemiddelde ? Landelijke gemiddelden over de afzet van vellen via Hudson's Bay Company te Londen worden van tijd tot tijd gepubliceerd in "de Pelsdierenfokker", officieel orgaan van de N.F.E. In tabel 15 (zie blz. 40) zijn enkele vergelijkende gegevens opgenomen.

Uit de gegevens van tabel 15 blijkt dat de samenstelling van het fokbestand in 1966 op de bedrijven gemiddeld veel overeenkomst vertoont met de samenstelling naar kleurslag van het pakket vellen dat in het veilingjaar 1966/67 in Londen werd geveild. Op de bedrijven was de dark iets minder en waren de mutaties (en dan vooral de sapphire !) iets meer vertegenwoordigd dan in Londen.

De daling van de opbrengstprijis van 1965/66 naar 1966/67 was voor de onderzochte bedrijven gemiddeld 30%. Op de veiling bedroeg de daling 32% (namelijk 37% voor dark, 27% voor pastel en gemiddeld 35% voor de mutaties).

Het veilingseizoen 1965/66 was gunstig verlopen met vooral een belangrijk hogere prijs voor de lichtere kleuren. In fokkerskringen waren de marktverwachtingen voor het seizoen 1966/67 optimistisch. De eerste veiling van seizoen 1966/67 verliep echter moeizaam met vooral voor de darks lagere prijzen. Op volgende veilingen brokkelden de prijzen verder af tot in augustus 1967 het dieptepunt werd bereikt 1).

§ 4. Huisvesting

In § 3 van hoofdstuk II werden de kosten van de huisvesting besproken waarbij werd gewezen op de grote verschillen tussen de bedrijven onderling.

In bijlage 3 zijn van elk bedrijf nog enkele gegevens over de huisvesting opgenomen terwijl bovendien van een aantal bedrijven bouwkosten worden gegeven van sheds en rennen.

a. Bouwkosten van sheds en rennen

Van een tiental bedrijven kon uit de boekhouding het bedrag van de bouwkosten van sheds en rennen, die in de laatste jaren waren aange-

1) Als mogelijke oorzaken van deze prijsdaling werden in "De Pelsdierenfokker" van november 1967 o.a. genoemd:

- a. Zeer snelle toename van de wereldproductie met $\pm 10\%$ per jaar.
- b. Een verminderde belangstelling van de modewereld voor nerts als garnering.
- c. Bij de opening van het verkoopseizoen was er in Amerika een staking van de looiers, waardoor de Amerikaanse handelaren niet geïnteresseerd waren in vroege aankopen.
- d. Wijziging van de verkooppolitiek van de Scandinavische veilinghuizen door afschaffing van een minimum marktprijs.

schaft, worden benaderd. In welke mate hierbij de fokker en zijn personeel zelf de opbouw hebben verzorgd kan niet worden nagegaan. Het zelf opbouwen van sheds en het zelf monteren van kooien kan een aanmerkelijke besparing op de bouwkosten opleveren. Aangenomen mag worden dat de waarde van de eigen arbeid niet in de, in de boekhouding opgenomen opbouwprijs begrepen zal zijn.

De bouwkosten van de sheds die varieerden van f. 37,- tot f. 75,- per strekkende meter waren gemiddeld f. 55,- per strekkende meter. Het aantal rennen dat per 10 strekkende meter kon worden opgesteld was gemiddeld 55 stuks (varieerde van 40 tot 80 st.). Voor de helft van de bedrijven lag dit aantal tussen 50 en 60 rennen per 10 meter. Op 10 meter sheds (kosten f. 550,-) kunnen dus 55 rennen worden geplaatst. Dat is per ren f. 10,- aanbouwkosten van de sheds.

De bouwkosten van de ren zelf bedroegen ongeveer f. 8,50 per stuk. De totale bouwkosten van sheds + rennen komen dus op f. 18,50 per geplaatste ren. Hierop werd gemiddeld f. 2,85 afgeschreven, dus 15,5% per jaar. Dit afschrijvingspercentage komt dan ongeveer overeen met een levensduur van 10 jaar voor de sheds en van ruim 4 jaar voor de rennen.

b. Andere gegevens over huisvesting

Enkele andere gegevens over de huisvesting van de dieren zijn per groep bedrijven berekend en in tabel 16 opgenomen. Berekend is o.a. het aantal dieren dat per 30 juni gemiddeld moest worden gehuisvest in 100 rennen. Dit was gemiddeld 140 dieren. De spreiding was groot en varieerde van bedrijf tot bedrijf van 90 tot 220 dieren per 100 rennen. Naarmate de fokresultaten gunstiger waren, was ook het aantal dieren per 100 rennen dikwijls hoger of met andere woorden: er was met de benodigde huisvestingsruimte blijkbaar niet altijd gerekend op een gunstig aantal pups per ingezette teef.

Tabel 16. Gegevens over huisvesting

	Keukenbedrijven		Zelfverzorgers		Gemidd. van 34 bedr.
	tot 700 teven	>700 teven	tot 700 teven	>700 teven	
Aantal dieren op 30 juni per 100 beschikbare rennen	147	139	122	145	140
Aantal rennen per 10 m shed	55	54	55	59	56
Jaarkosten per beschikbare ren (excl. rentekosten):					
grond en bedrijfsgebouwen	0,55	1,05	1,30	0,95	0,90
sheds + rennen	2,90	3,35	3,10	3,15	3,10
Totaal per ren per jaar	3,45	4,40	4,40	4,10	4,--

De jaarkosten per beschikbare ren (exclusief de rentekosten) bedragen gemiddeld f. 4,- Hierin zijn dan begrepen afschrijving en onderhoud bedrijfsgebouwen, huur van grond en afschrijving + onderhoudskosten van

sheds en rennen.

Van de kosten van sheds en rennen (gemiddeld f. 3,10 per beschikbare ren) zijn afzonderlijke gemiddelden berekend van bedrijven waarvan de bouwkosten bekend waren (zie a.) en van de andere bedrijven. Deze gemiddelden waren als volgt:

	Afschrijving	Onderhouds- kosten	Totale kosten p. beschikbare ren
Onlangs gebouwd	f. 2,85	f. 0,80	f. 3,65
Andere bedrijven	" 1,60	" 1,20	" 2,80
Alle bedrijven	" 2,-	" 1,10	" 3,10

Uit deze cijfers kan de conclusie worden getrokken dat bij bedrijven met betrekkelijk veel nieuwbouw in de laatste jaren, de reparatiekosten wat lager zijn dan bij de andere. Gemiddeld moet echter op minstens f.1,- per ren per jaar worden gerekend.

Bij bedrijven met meer oudere rennen was bovendien de afschrijving aan de lage kant, waarschijnlijk omdat in voorgaande jaren ruim werd afgeschreven en de afschrijving gebaseerd is op aankooprijzen die lager zijn dan de huidige. Anderzijds kan worden verondersteld dat de afschrijving op de bedrijven met veel nieuwbouw ad f. 2,85 per beschikbare ren iets aan de hoge kant zal zijn als gevolg van vervroegde afschrijving. Een afschrijving ad \pm f. 2,50 per ren per jaar kan als een beter gemiddelde worden gezien voor afschrijving op basis van nieuwwaarde. Per saldo moet dus worden gerekend op een bedrag ad $f. 2,50 + f.1,- = f. 3,50$ per beschikbare ren per jaar voor afschrijving en onderhoud rennen en sheds. Aangezien per ingezette teef gemiddeld ongeveer 3 rennen beschikbaar zijn betekent dit dat bij benadering moet worden gerekend op een bedrag ad $\pm f. 10,50$ 1) per ingezette teef per jaar. Dit aantal van 3 rennen per ingezette teef is als volgt berekend. Omstreeks 30 juni zijn per 140 aanwezige dieren gemiddeld slechts 100 rennen beschikbaar (zie b op blz.42). Deze 140 dieren hebben betrekking op ± 33 ingezette teven, ± 7 fokreuen en ± 100 pups. Dus op 33 ingezette teven zijn 100 rennen beschikbaar, dat is een verhouding van een op drie.

1) In tabel 2 werden afschrijving + onderhoud van sheds en rennen, berekend uit de fiscale boekhoudingen, opgenomen voor f. 9,15 per ingezette teef. Op basis van nieuwwaarde zou de uitkomst dus $\pm f. 1,35$ hoger uitkomen, dat is uitgedrukt per vel $\pm f. 0,45$ hoger.

HOOFDSTUK IV

Vermogensbehoefte en vermogensvoorziening

De gemiddelde balans is het totaal van alle balansen gedeeld door het aantal bedrijven. In tabel 17 zijn gemiddelde balansen per 1-1-1966 en per 1-1-1967 opgenomen van keukenbedrijven en zelfverzorgers afzonderlijk. Bovendien zijn afzonderlijke gemiddelden berekend van de kleine bedrijven en van de grotere bedrijven.

Een balans is een momentopname. Elk volgend moment kunnen dus wijzigingen in de bedragen optreden. In een toelichting zullen deze wijzigingen worden genoemd.

§ 1. De vermogensbehoefte

De gemiddelde balans vermeldt de volgende posten m.b.t. de vermogensbehoefte.

a. Vastgelegde middelen

De waarde van grond, bedrijfsgebouwen, sheds, rennen en waterleiding is zonder wijzigingen uit de fiscale boekhouding overgenomen. Dit betekent dus een waardering tegen aankoopprijs minus afschrijving. Herwaardering op basis van nieuwwaarde en bedrijfseconomisch verantwoorde jaarlijkse afschrijvingen was praktisch niet uitvoerbaar.

In § 4 van hoofdstuk III is berekend dat per ingezette teef ongeveer 3 rennen beschikbaar zijn. Van een aantal bedrijven waren de bouwkosten van onlangs gebouwde sheds + rennen gemiddeld f. 18,50 per ren of $3 \times f. 18,50 = \pm f. 55,-$ per ingezette teef. De balanswaarde per 1-1-1966 van sheds + rennen + waterleiding is gemiddeld f. 22,- per ingezette teef; dat is 40% van f. 55,-. Dit zou dus kunnen betekenen dat de balanswaarde ongeveer 40% bedraagt van de aankoopwaarde van in de laatste 3 à 4 jaar gebouwde sheds en rennen.

De waardering van de levende have is reeds besproken in § 5 van hoofdstuk II. De teven werden gewaardeerd op f. 30,- en de reuen op f. 50,-.

De andere vastgelegde middelen hebben bijna geheel betrekking op deelneming in centrale voederkeukens in de vorm van ledenrekeningen en permanente voedervoorschotten. Vandaar dat deze post alleen bij de keukenbedrijven van betekenis is.

Het fokbestand is in 1966 op de bedrijven met 15% toegenomen, hetgeen tot uitdrukking komt in een hoger bedrag voor de waarde van de levende have op de eindbalans. Hoewel ook het aantal sheds en rennen is uitgebreid, komt dit niet tot uitdrukking in een hoger bedrag op de balans. De totale vermogensbehoefte voor alle vastgelegde middelen steeg in 1966 met gemiddeld 11% (namelijk van f. 85 700 tot f. 95 300 per bedrijf).

Tabel 17. Balansen van nertsfokbedrijven (gemiddeld per bedrijf in gulden)

Groepen bedrijven	Keukenbedrijven met		Zelfverzorgers met		Alle bedrijven	
	< 700 teven	> 700 teven	< 700 teven	> 700 teven	< 700 teven	> 700 teven
Aantal bedrijven	11	9	7	7	34	34
Gem.aant.ingezette teven per bedrijf	405	445	995	1.140	380	450
Balansdata	1-1-'66	1-1-'67	1-1-'66	1-1-'67	1-1-'66	1-1-'67
Debet: a. Vastgelegde middelen						
Grond en bedrijfsgebouwen	13.900	15.000	15.200	16.100	11.500	22.800
Sheds, rennen, waterleiding	7.200	8.000	22.200	21.100	10.500	9.600
Keuken en andere inventaris	5.500	7.000	11.900	12.900	11.700	11.500
Subtotaal	26.600	30.000	49.300	50.100	33.700	43.900
Levende have	18.600	20.700	41.500	49.200	16.000	19.800
Andere vastgelegde middelen	2.700	3.900	12.300	13.200	-	400
Totaal a	47.900	54.600	103.100	112.500	49.700	64.100
b. Vlootende en liquide middelen						
Vorderingen en voorraden veillen	35.100	34.700	107.500	90.400	44.000	34.700
Andere vlootende middelen	300	2.100	900	1.500	800	1.700
Kas, bank, giro	2.900	2.000	2.600	3.600	1.100	700
Totaal b	38.300	38.800	111.000	95.500	45.900	37.100
Balans-totaal	86.200	93.400	214.100	208.000	95.600	101.200
Credit: c. Vreemd vermogen op lange termijn						
Leningen van familie	13.800	15.100	16.000	11.100	2.600	2.600
Andere leningen	10.900	12.600	23.100	26.500	6.500	10.700
Huurkoopkrediet	-	800	300	1.900	-	-
Totaal c	24.700	28.500	39.400	39.500	9.100	13.300
d. Vreemd vermogen op korte termijn						
Wegens voederaankopen	6.700	4.100	3.400	4.600	2.100	1.900
Andere handelscrediteuren	2.200	2.300	8.000	8.500	5.000	3.500
H.B.C.-voorschotten	1.400	7.700	-	7.200	-	1.400
Lopende rekening banken	8.500	6.300	36.000	23.600	9.700	18.700
Totaal d	18.800	20.400	47.400	43.900	16.800	25.600
e. Eigen vermogen						
Balans-totaal	42.700	44.500	127.300	124.600	69.700	62.300
Eigen vermogen in % balanstotaal	86.200	93.400	214.100	208.000	95.600	101.200
Eigen vermogen in % van vastgelegde middelen (a)	50%	48%	59%	60%	73%	62%
	89%	82%	123%	111%	140%	97%
					46%	45%
					78%	81%
					54%	52%
					105%	93%
					100	1.000
					29.200	31.300
					5.500	5.300
					8.500	8.200
					1.400	7.300
					31.200	28.100
					48.600	48.900
					90.400	88.200
					166.200	168.400

b. Vlottende en liquide middelen

De balansbedragen voor vlottende en liquide middelen zijn bij de nerts-fokbedrijven per 1 januari altijd zeer hoog en liggen dan op verschillende bedrijven slechts weinig beneden de bedragen voor de vastgelegde middelen. De maand januari kan echter worden beschouwd als de maand met het hoogste balansbedrag voor voorraden vellen en vorderingen. De financiering van vorderingen en voorraden vellen bereikt dan haar hoogtepunt. Daarna komen door verkoop van de vellen weer voldoende bedragen beschikbaar die kunnen worden aangewend om de schulden op korte termijn af te lossen. Wel begint na januari bij de aanvang van het nieuwe productiejaar weer een doorlopende stijging van de vermogensbehoefte die aanhoudt tot het begin van het volgende jaar.

Het aantal vellen in voorraad per 1-1-1967 is groter dan op 1-1-1966. Toch is het balansbedrag per 1-1-1967 belangrijk lager dan een jaar tevoren omdat de waarde per vel ongeveer f. 15,- of $\pm 30\%$ lager was.

§ 2. De vermogensvoorziening

In de vermogensbehoefte wordt voorzien met vreemd en met eigen vermogen.

a. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg per 1-1-1966 gemiddeld 54% van het totale vermogen. De spreiding is nogal groot, zoals uit onderstaande tabel 18 blijkt.

Tabel 18. Eigen vermogen van de bedrijven (per 1 januari 1966)

Eigen vermogen in % van balanstotaal	Aantal bedrijven
Minder dan 25%	3 bedrijven
25 - 40%	4 bedrijven
40 - 55%	7 bedrijven
55 - 70%	11 bedrijven
70 - 85%	3 bedrijven
meer dan 85%	6 bedrijven
	<u>34 bedrijven</u>

Indien het eigen vermogen per 1 januari meer dan 55% uitmaakt van het totale vermogen, kan de fokker in ieder geval met het eigen vermogen de vastgelegde middelen financieren. Bijna 60% van de deelnemende bedrijven bleek hiertoe in staat te zijn. Op dit punt is er echter in 1966 sprake van een achteruitgang. Volgens tabel 17 bedroeg per 1-1-1966 het eigen vermogen gemiddeld nog 105% van de vastgelegde middelen. Gesteld dat met het eigen vermogen de vastgelegde middelen zouden worden ge-

financierd dan was er per 1-1-1966 dus nog 5% van het eigen vermogen over voor financiering van vlottende middelen.

Per 1-1-1967 is de toestand door een lichte daling van het eigen vermogen en een stijging van de vastgelegde middelen met gemiddeld 11% in zoverre veranderd dat gemiddeld niet langer alle vastgelegde middelen met eigen vermogen zouden kunnen worden gefinancierd. Het eigen vermogen is slechts toereikend voor financiering van 93% van de vastgelegde middelen.

b. Vreemd vermogen op lange termijn

De omvang van het vreemde vermogen op lange termijn waaronder zijn opgenomen leningen van familie, en andere leningen kwam per 1-1-1966 overeen met 32% van het eigen vermogen en per 1-1-1967 met 35% van het eigen vermogen. Een betrekkelijk gering bedrag aan huurkoopkrediet is eenvoudigheidshalve ook onder dit hoofd opgenomen. Het bedrag van de leningen van familie (op 35% van de bedrijven) daalde iets, waar tegenover stond een stijging van leningen van anderen en van huurkoopkrediet. Per 1-1-1967 had 75% van de bedrijven een of meer leningen van anderen opgenomen. Huurkoop kwam bij 4 bedrijven voor.

De leningen van familie zijn meestal het belangrijkste bij de bedrijven met een relatief gering eigen vermogen (minder dan 50% e.v.). De andere leningen worden verstrekt door particulieren en banken, meestal met hypotheek als zekerheid. Negen van de 14 bedrijven, genoemd in tabel 18 met een eigen vermogen minder dan 55% van het balanstotaal, waren in staat het tekort aan eigen vermogen aan te vullen met voldoende vreemd vermogen op lange termijn. Uiteindelijk was dus bij 29 van de 34 bedrijven de som van eigen en vreemd vermogen op lange termijn hoger dan de balanswaarde van de vastgelegde middelen. Slechts op vijf bedrijven werd een gedeelte van de vastgelegde middelen gefinancierd met kort krediet.

c. Vreemd vermogen op korte termijn

Het korte krediet heeft betrekking op handelscrediteuren (aankopen van voeder en ander materiaal) op voorschotten die worden verstrekt door de bontveiling en op lopende rekeningen bij banken. De lopende rekening is hiervan het belangrijkste. Het zijn vooral de grotere bedrijven die van deze financieringsmogelijkheid gebruik maken.

Bij het bankkrediet is de boerenleenbank in geringe mate betrokken. Meer dan 80% van het bankkrediet is verstrekt door grootbanken. Bij zestig procent van de bedrijven kwam een lopende rekening voor.

Het creditsaldo op lopende rekening was per 1-1-1967 lager dan per 1-1-1966. Dit houdt verband met het feit dat in de loop van 1966 op ruime schaal voorschotten bij Hudson's Bay Company te Londen werden opgenomen dan in het voorgaande jaar. Deze voorschotten worden verstrekt op vellen die in december zullen worden geleverd en in de dan volgende maand(en) door H.B.C. worden geveild. Per 1-1-1967 had dertig procent van de bedrijven een voorschot bij H.B.C. te Londen opgenomen.

Uit het onderzoek bleek dat de bank een belangrijke rol kan spelen in de voorziening van de tijdelijke vermogensbehoefte mits er ook voldoende eigen vermogen tegenover staat.

§ 3. Balansgegevens per ingezette teef

Van elk bedrijf zijn de balansposten per 1 januari 1966 gedeeld door het aantal ingezette teven per 1 januari 1966. Van deze uitkomsten zijn gemiddelden berekend voor vier groepjes bedrijven afzonderlijk. Er mag namelijk worden verwacht dat er verschillen zullen bestaan tussen grotere en kleine bedrijven, maar ook tussen keukenbedrijven en zelfverzorgers. Tabel 19 geeft de uitkomsten van de berekeningen.

Tabel 19. Balansgegevens per 1 januari 1966 (in guldens per ingezette teef aan het begin van het jaar)

	Keukenbedr. tot 700 > 700 teven teven		Zelfverz. tot 700 > 700 teven teven		Gemidd. van 34 bedr.
Debet					
a. Vastgelegde middelen					
Grond en bedrijfsgebouwen	32	17	37	30	29
Sheds, rennen, waterleiding	16	23	31	22	22
Keuken en anderè inventaris	13	12	32	26	19
subtotaal	61	52	100	78	70
Levende have	47	45	47	45	46
Andere vastgelegde middelen	7	10	0	2	6
Totaal a	115	107	147	125	122
b. Vlottende en liquide middelen					
Vorderingen en voorr.vellen	90	112	113	97	102
Andere vlottende middelen	1	2	2	4	2
Kas, bank en giro	7	3	3	2	4
Totaal b	98	117	118	103	108
Balanstotaal	213	224	265	228	230
Credit					
c. Vreemd verm. op lange termijn					
Leningen van familie	26	13	6	3	14
Andere leningen	25	30	14	46	29
Huurkoopkrediet	-	0	-	-	0
Totaal c	51	43	20	49	43
d. Vreemd verm. op korte termijn					
Wegens voederaankopen	13	3	5	6	7
Andere handelscrediteuren	6	8	17	17	11
H.B.C.-voorschotten	4	-	-	4	2
Lopende rekening banken	18	34	26	57	32
Totaal d	41	45	48	84	52
e. Eigen vermogen					
Balanstotaal	121	136	197	95	135
Balanstotaal	213	224	265	228	230

Met betrekking tot de vastgelegde middelen is de vermogensbehoefte per ingezette teef bij de kleine bedrijven groter dan bij de grotere bedrijven en bij de zelfverzorgers weer groter dan bij de keukenbedrijven.

De tijdelijke vermogensbehoefte, genoemd onder b van tabel 19, bereikt omstreeks januari haar hoogtepunt. Op deze vermogensbehoefte, welke nauw verband houdt met de liquiditeit, zal in § 4 nader worden ingegaan.

§ 4. De financiering in de loop van het jaar

Een bedrijf is liquide als het bij volledige continuïteit in staat is zijn schulden op tijd te voldoen. Om de liquiditeit op korte termijn te kunnen bepalen wordt uit de balans een saldo opgemaakt van de liquiditeiten, namelijk een saldo van de totale vlottende en liquide middelen, verminderd met het vreemde vermogen op korte termijn. In tabel 19 is dit het saldo van de posten b en d. Uit het gemiddelde van 34 bedrijven kan worden berekend, dat het saldo liquiditeiten per 1 januari 1966 per ingezette teef f. 56,- bedroeg (verschil tussen f. 108,- en f. 52,-). Het bedrag genoemd onder vorderingen en voorraad vellen in tabel 19 ad f. 102,- per ingezette teef komt in januari of volgende maanden, nadat de bontveilingen hebben plaatsgehad, als liquide middelen ter beschikking.

Hoe zijn nu de mutaties gedurende een jaar in het saldo liquiditeit? Door specificatie van de exploitatiekosten per teef in maandcijfers kan hierop een antwoord worden gegeven.

Van een aantal keukenbedrijven is de verdeling van het voederverbruik over de verschillende maanden berekend. Dit voederverbruik heeft betrekking op de volgende gemiddelde dierbezetting: 305 pups per 100 teven 30 reuen per 100 teven en 50% breeders in het voorjaar. De specificatie van het voederverbruik in de verschillende maanden is gemiddeld:

januari	4,-%	april	3,6%	juli	12,4%	oktober	15,3%
februari	3,4%	mei	4,3%	augustus	15,3%	november	10,4%
maart	3,6%	juni	8,4%	september	15,1%	december	4,2%
1e kwart.	11,-%	2e kwart.	16,3%	3e kwart.	42,8%	4e kwart.	29,9%

Met behulp van deze gegevens werden de totale voederkosten over de maanden verdeeld. Ook van de andere exploitatiekosten werd een specificatie per maand opgesteld waarbij rekening is gehouden met tijden met extra arbeidsbehoefte zoals paartijd en pelstijd, met aankoop van materiaal voor vernieuwing, enz. Op deze wijze is een begroting gemaakt van de tijdelijke vermogensbehoefte (zie tabel 20). Hierbij is het kostenschema, samengevat in tabel 7, aangehouden van keukenbedrijven met meer dan 700 ingezette teven. De afschrijvingen in dit kostenoverzicht zijn als uitgaven aangemerkt omdat aangenomen is dat vervanging van afgeschreven rennen, sheds enz. regelmatig plaatsheeft. De privé-uitgaven van de fokker zijn gelijk verondersteld aan het berekende loon. Uitgaven voor eventueel te betalen rente zijn buiten beschouwing gelaten, omdat verondersteld is dat rente pas wordt verrekend na ontvangst van de opbrengst van de vellen.

Op basis van de exploitatiekosten in 1966 is dus na verloop van een jaar per ingezette teef f. 113,- uitgegeven. Indien de vellen via de veiling worden verkocht kunnen pas aan het einde van het produktiejaar de eerste ontvangsten worden verwacht. Zou men nog twee maanden moeten wachten op ontvangsten, dus tot 1 maart, dan is door de exploitatiekosten van het volgende produktiejaar de vermogensbehoefte opgelopen tot ongeveer f. 125,- per ingezette teef (zie tabel 20). Bij deze berekening is geen rekening gehouden met eventuele ontvangsten in april door verkoop van breedere. Indien alle reuen in het voorjaar zouden worden gepelsd, kan de opbrengst van de vellen slechts liquide middelen opleveren, overeenkomende met de geldbehoefte op korte termijn van 1 à 1 1/2 maand gedurende de zomer.

Tabel 20. Tijdelijke vermogensbehoefte (in guldens per ingezette teef)

	Loon + werk door derden	Voe- der- aan- kopen	Rep. en on- der- houd	Uitg. voor ver- nieuw.	Ov. kosten (excl. rente)	Totaal	
						per maand	cumula- tief
Januari	2,--	2,20	1,--	0,50	0,45	6,15	6,15
Februari	2,--	1,90	1,--	0,50	0,45	5,85	12,--
Maart	2,35	2,--	1,--	2,50	0,45	8,30	20,30
April	2,--	2,--	1,--	2,50	0,45	7,95	28,25
Mei	2,20	2,40	1,--	2,50	0,60	8,70	36,95
Juni	2,20	4,65	1,--	0,55	0,90	9,30	46,25
Juli	2,20	6,90	0,50	0,50	0,90	11,--	57,25
Augustus	2,20	8,50	0,50	0,50	0,90	12,60	69,85
September	2,20	8,40	0,50	0,50	0,90	12,50	82,35
Oktober	2,20	8,50	0,50	0,50	0,90	12,60	94,95
November	4,--	5,80	0,50	0,50	0,90	11,70	106,65
December	2,--	2,35	1,--	0,50	0,45	6,30	112,95
Totaal 1 jaar	27,55	55,60	9,50	12,05	8,25		
Januari	2,--	2,20	1,--	0,50	0,45	6,15	119,10
Februari	2,--	1,90	1,--	0,50	0,45	5,85	124,95
Totaal 14 mnd.	31,55	59,70	11,50	13,05	9,15		

Volgens het gemiddelde van tabel 19 was het saldo liquiditeiten per 1-1-1966 f. 56,- per ingezette teef, namelijk f. 108,- minus f. 52,-. Na verkoop van de voorraad vellen en verrekening van vorderingen, schulden en voorschotten zou een bedrag van f. 56,- per teef aan liquide middelen beschikbaar kunnen zijn. Dit bedrag is volgens de laatste kolom van tabel 20 voldoende om de dan lopende produktieperiode te financieren tot omstreeks einde juli. Daarna zal weer opname van bankkrediet op de lopende rekening of van een voorschot van de afnemer Hudson's Bay Company nodig zijn om in de behoefte aan liquide middelen op korte termijn te

kunnen voorzien.

Einde juli is echter een datum voor het gemiddelde bedrijf. Er zijn bedrijven die met de liquiditeit reeds in een vroeger stadium moeilijkheden ondervinden. Om dat tijdstip te kunnen bepalen is van elk bedrijf het saldo liquiditeiten per 1 januari 1966 berekend, dus het bedrag van de vlottende middelen verminderd met het vreemd vermogen op korte termijn per ingezette teef. In tabel 20 kan worden afgelezen in welke maand van 1966 het cumulatief cijfer van de tijdelijke vermogensbehoefte genaderd is tot het per 1-1-1966 berekende saldo liquiditeiten. Op dat moment moet er aanvullend krediet worden opgenomen om de produktie verder te kunnen financieren. Tabel 21 geeft een overzicht van de maanden waarin de verschillende bedrijven hieraan toe zijn. De gegevens in tabel 21 laten tevens zien dat dit moment ook nauw verband houdt met de omvang van het eigen vermogen.

Tabel 21. Gegevens per bedrijf m.b.t. het saldo liquiditeiten

Maand waarin aanvullende financiering noodzakelijk wordt	Aantal bedrijven	Gemiddeld eigen vermogen in % van balanstotaal
Reeds vóór januari	5 bedr.	32%
Jan./febr./maart	3 bedr.	} 46%
April/mei	2 bedr.	
Juni/juli	5 bedr.	59%
Augustus/september	9 bedr.	57%
Oktober/november	6 bedr.	76%
Pas na einde boekjaar	4 bedr.	87%

§ 5. Een jaar later

De gemiddelde balansgegevens per 1 januari 1967 per ingezette teef zijn opgenomen in tabel 22 1) met een indeling gelijk aan tabel 19. Er is slechts één jaar verschil. Bij een vergelijking van de bedragen op deze twee tabellen moet met het volgende rekening worden gehouden.

- a. De gemiddelde opbrengstprijis per vel was in voorjaar 1967 belangrijk lager dan in voorjaar 1966. Alleen al als gevolg van een lagere waardering van de voorraad vellen is het balansbedrag van de vlottende en liquide middelen per 1 januari 1967 aanmerkelijk lager dan per 1 januari 1966.
- b. Bij de meeste bedrijven was er in voorjaar 1967 een uitbreiding van het aantal ingezette teven t.o.v. voorjaar 1966. Deze uitbreiding van gemiddeld 15% werd bereikt door in najaar 1966 minder dieren af te pel-

1) Deze gegevens zijn berekend door de balansbedragen te delen door het aantal teven dat voor het produktiejaar 1967 werd ingezet.

Tabel 22. Balansgegevens per 1 januari 1967 (in guldens per ingezette teef aan het begin van het jaar)

	<u>Keukenbedr.</u>		<u>Zelfverz.</u>		Gemidd. van 34 bedr.
	tot 700 teven	> 700 teven	tot 700 teven	> 700 teven	
Debet					
a. Vastgelegde middelen					
Grond en bedrijfsgebouwen	30	16	49	27	30
Sheds, rennen, waterleiding	16	19	23	21	19
Keuken en andere inventaris	16	13	24	21	18
Subtotaal	62	48	96	69	67
Levende have	48	45	46	47	47
Andere vastgelegde middelen	9	10	2	1	6
Totaal a	119	103	144	117	120
b. Vlottende en liquide middelen					
Vorderingen en voorr.vellen	83	81	75	85	81
Andere vlottende middelen	5	2	4	3	4
Kas, bank en giro	4	4	2	2	3
Totaal b	92	87	81	90	88
Balanstotaal	211	190	225	207	208
Credit					
c. Vreemd verm.op lange termijn					
Leningen van familie	29	9	5	3	13
Andere leningen	25	26	17	38	27
Huurkoopkrediet	2	2	1	-	2
Totaal c	56	37	23	41	42
d. Vreemd verm.op korte termijn					
Wegens voederaankopen	8	4	4	7	6
Andere handelscrediteuren	5	7	9	13	8
H.B.C.-voorschotten	17	5	2	14	10
Lopende rekening banken	14	23	40	49	29
Totaal d	44	39	55	83	53
e. Eigen vermogen					
Totaal e	111	114	147	83	113
Balanstotaal	211	190	225	207	208

zen. Als gevolg hiervan kwamen er per 1-1-'67 (uitgedrukt per ingezette teef) in verhouding minder vellen voor verkoop beschikbaar dan bij een "stationair" fokbestand mogelijk zou zijn geweest. Dit is een tweede oorzaak waardoor het balansbedrag van de vlottende middelen per ingezette teef per 1 januari 1967 wel lager moest zijn dan per 1 januari 1966.

- c. Door de minder gunstige resultaten in 1966 verminderde het eigen vermogen in absolute zin met gemiddeld 2,5% (zie tabel 17). Door uitbreiding van het aantal dieren met 15% steeg echter per gemiddeld bedrijf de vermogensbehoefte voor vastgelegde middelen. Hierin kon dus alleen worden voorzien door aantrekking van vreemd vermogen, vooral in de vorm van afnemerskrediet (H.B.C.-voorschotten).
- d. Als gevolg van de vermindering van het totale eigen vermogen kwam er een verandering in de verhouding eigen - vreemd vermogen. Het eigen vermogen in % van het balanstotaal daalde van 54% tot 52% (zie tabel 17).

De onder a t/m d genoemde factoren hebben tot gevolg gehad dat het saldo liquiditeiten per ingezette teef ad f. 35,- (f.88,- minus f.53,-) per 1 januari 1967 f. 21,- lager was dan per 1 januari 1966. Het moment dat er voor de financiering van het lopende productiejaar aanvullend krediet moest worden opgenomen kwam in 1967 dan ook reeds gemiddeld op ultimo mei 1), dat is twee maanden vroeger dan in 1966.

1) Zie tabel 20: cumulatieve vermogensbehoefte per 31-5 = f. 36,95.

TOELICHTING OP DE BIJLAGEN

BIJLAGE 1 Kosten en opbrengsten per ingezette teef

1. Arbeidskosten hebben betrekking op betaald loon, inclusief sociale lasten en op berekende arbeidskosten voor de ondernemer en meewerkende gezinsleden. Het jaarloon (inclusief sociale lasten) voor de ondernemer is gesteld op f. 10 000,-. Hierin is geen bedrijfsleidersbeloning begrepen. Deze beloning moet dus komen uit het nettooverschot. Voor minderjarige meewerkende gezinsleden is het jaarloon gesteld op een bepaald percentage van f. 10 000,-, afhankelijk van de leeftijd van de meewerkende gezinsleden.
2. Werk door derden heeft betrekking op betaald pelsloon.
3. Onder voederkosten zijn opgenomen de leveranties door de centrale voederkeukens en de aankopen van de verschillende soorten voeder indien het bedrijf zelfverzorger is. Bijkomende kosten i.v.m. de voederbereiding zoals arbeidskosten, transportkosten, kosten keuken, stroomverbruik e.d. zijn hier niet opgenomen, maar zijn onder de betreffende hoofden geboekt.
4. De afschrijvingen op vaste activa en op de inventaris zijn ontleend aan de fiscale boekhoudingen en hebben betrekking op de volgende posten.
 - a. Bedrijfsgebouwen, waartoe ook schuren en loodsen worden gerekend. Gemiddeld werd 5 à 10% per jaar afgeschreven.
 - b. Waterleiding, drinkinstallaties waarop jaarlijks 15 à 20% werd afgeschreven.
 - c. Sheds. Jaarlijkse afschrijving was 10%.
 - d. Rennen en nachthokjes met een afschrijving van 25% per jaar.
 - e. Keukenuitrusting waartoe o.a. gerekend werden: diepvriesruimte, maalmol, mengmolen, en ander keukengereedschap en inventaris.
 - f. Tot de transportmiddelen werden gerekend auto's, aanhangwagens, voerwagen.
 - g. Andere machines en gereedschappen, waartoe bijvoorbeeld zijn gerekend de werktuigen in gebruik voor onderhoud en reparatie van sheds, rennen, enz.
 - h. Werktuigen voor pelsbehandeling zoals bedwelmingssapparaat, schraapmachine, droogkast, droogplankjes, loutertrommel en ander pelsgereedschap.
5. Reparatie- en onderhoudskosten van de onder 4 genoemde bedrijfsmiddelen zijn onder dit nummer opgenomen. Arbeidskosten van eigen personeel zijn niet onder reparatiekosten begrepen, maar wel de aankoopkosten van zelf verwerkt materiaal zoals gaas. Verder zijn onder reparatiekosten ook geboekt alle reparaties uitgevoerd door derden, grondlasten, huur grond of gebouwen.

aankopen van nestmateriaal.

Onder overige kosten auto, genoemd op regel 5 f, zijn de reparatiekosten auto, wegenbelasting en kosten brandstofverbruik auto begrepen.

6. Overige kosten hebben betrekking op:
 - a. rente. Tot de rente werd gerekend de betaalde rente op leningen, op voorschotten H.B.C., op lopende rekening bank enz. en de berekende rente over het eigen vermogen. De berekende rente werd gesteld op 5,5% van het gemiddelde eigen vermogen aan het begin en aan het einde van het jaar;
 - b. verzekeringen hebben betrekking op mink-risk verzekering, transportverzekering vellen, brandverzekering en andere verzekeringen;
 - c. geneesmiddelen, veeartskosten: nota's van de veearts, kosten van zelf ingekochte geneesmiddelen voor inenting;
 - d. tot de kosten van elektriciteit en brandstof zijn gerekend: al het electriciteitsverbruik, dus ook het stroomverbruik voor de vriescel en het overige brandstofverbruik voor verwarming, voor drogen van vellen. Brandstofverbruik auto is echter opgenomen onder 5 f;
 - e. verbruik van water;
 - f. omzetbelasting;
 - g. diverse kosten kunnen betrekking hebben op administratiekosten, telefoonkosten, representatiekosten, reiskosten en diverse kosten.

De opbrengsten zijn gesplitst in:

7. verkoop pelzen. De werkelijk verkregen opbrengst bij verkoop via de veiling of bij verkoop op andere wijze. Eventuele bewerkingskosten van vellen en de veilingkosten zijn in mindering van de bruto-opbrengst vellen gebracht;
8. verkoop dieren;
9. aanwas fokmateriaal. Hieronder is het verschil tussen de waarde van het fokbestand aan het einde en aan het begin van het jaar geboekt, waarbij de dieren werden gewaardeerd tegen vaste prijzen van f. 30,- per teef en f. 50,- per reu;
10. diverse opbrengsten kunnen betrekking hebben op pelzen voor derden, eventueel ander werk bij derden, opbrengst vet;
11. aangekochte dieren. De bruto-opbrengsten zijn verminderd met de bedragen welke zijn besteed voor aankoop van fokmateriaal bij derden;
12. netto-overschot is het verschil tussen kosten en opbrengsten waarbij onder kosten wel de gewaardeerde eigen handenarbeid is opgenomen, maar geen kosten voor beloning voor bedrijfsleiding. De beloning voor bedrijfsleiding moet dus uit het netto-overschot komen.

BIJLAGE 2 Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup

I Kosten per pup. Zie voor toelichting op de kosten bijlage 1. De bete-

kenis van de bedragen in bijlage 2 zijn gelijk aan die welke in bijlage 1 zijn opgenomen. In bijlage 2 zijn echter afschrijving en reparatiekosten meer samengevat.

15. Aankoop fokdieren. De aankoop fokdieren als onderdeel van de kosten heeft betrekking op het verschil tussen de werkelijke aankoopprijs en de eerder genoemde vaste waardering van f. 30,- per teef en f. 50,- per reu van fokmateriaal dat einde 1965 of begin 1966 werd aangekocht.
16. Sterfte dieren heeft betrekking op de fokdieren die in 1966 in zomerpels zijn gestorven of op eventueel vermiste dieren. De van het bedrijf verdwenen dieren die dus door ongeacht welke oorzaak geen opbrengst hebben opgeleverd werden gewaardeerd tegen de eerder genoemde vaste waardering.
18. De totale kosten per pup zijn verminderd met de diverse opbrengsten. Tot de diverse opbrengsten zijn b.v. gerekend: pelzen bij derden, ander werk bij derden, opbrengst vet.
19. De nettokosten per pup zijn bepaald door de totale kosten te delen door het aantal aanwezige pups per 30 september.

II Opbrengstprijzen

20. a. Gemiddelde opbrengstprijs vellen van dieren gepelsd in 1966.
b. Opbrengstprijs van de verkochte dieren in 1966.
c. Gewogen gemiddelde opbrengstprijs van de prijzen genoemd onder a en b.
d. Opbrengstprijs van de vellen van dieren gepelsd in 1965.

III Samenstelling fokbestand naar kleurslag in procenten is gebaseerd op de toestand in voorjaar 1966.

BIJLAGE 3 Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds

I Fokresultaten

Aantal reuen per 100 teven is berekend aan het begin van het jaar. Het kengetal aantal teven per 31-12-1966 in procent van aantal per 31-12-1965 is bedoeld om er de uitbreiding van het fokbestand mee aan te geven.

De fokresultaten per 100 teven zijn berekend in aantal geboren pups (dit cijfer is niet voor alle bedrijven vergelijkbaar), in aantal gespeende pups (= inventarisatie per 15 juni), en in aantal in winterpels gebrachte pups (= inventarisatie per 30 september).

II De arbeidsbezetting is uitgedrukt in gemiddeld aantal fokteven (+ aanhang) op 1 januari dat door 1 man wordt verzorgd. Het voederverbruik per dier per dag is berekend door het totale voederverbruik te delen door het aantal dierendagen. Naast de dierendagen van de volwassen teven en reuen werden de pups vanaf 15 juni tot

aan de pelsdatum eveneens als volwassen dieren gerekend.

De aankoopprijs per 100 kg voer heeft betrekking op de leveringen van voer door de centrale voerkeukens.

Grondstoffenprijs per 100 kg zelf bereid voer betreft de zelfverzorgers en is berekend door het totale bedrag van alle voeder (grondstoffen) aankopen te delen door de hoeveelheid zelf bereid voer.

III Aantal dieren per 100 beschikbare rennen op 30 juni geeft een indruk van de huisvestingsmogelijkheden op het bedrijf op het moment dat het aantal min of meer volwassen dieren het hoogst is.

Het aantal rennen (fokrennen + pelsrennen) per 10 meter heeft betrekking op strekkende meters shed. Aangezien per shed meestal 2 rijen rennen zijn geplaatst heeft b.v. 50 rennen per 10 meter shed betrekking op 2 rijen van ieder 25 rennen op 10 meter.

De kosten van grond en gebouwen per beschikbare ren hebben betrekking op afschrijving, reparatie-onderhoud en huur van gebouwen en grondlasten.

De kosten van sheds en rennen per beschikbare ren omvatten afschrijving, reparatie, onderhoud op sheds, rennen, nachthokjes en waterleiding.

IV De bouwkosten van de sheds per strekkende meter hebben betrekking op sheds die in de laatste 3 à 4 jaar zijn gebouwd. Deze bouwkosten zijn berekend per beschikbare ren. Ook de bouwkosten van de rennen hebben betrekking op gegevens uit de laatste jaren.

BIJLAGE 4 Specificatie van het voeder bij zelfverzorgers

Deze specificatie van het voeder is ontleend aan de gegevens op de facturen uit de boekhouding.

BIJLAGE 1

Kosten en opbrengsten per ingezette teef

Groep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette teven

Groep B: Bedrijven met 500 tot 1 000 ingezette teven

Groep C: Bedrijven met meer dan 1 000 ingezette teven

BIJLAGE 1

Kosten en opbrengsten per ingezette teef

Groep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette teven

Bedrijfsnummer	1Z	10	22	12Z	
Gemiddeld aantal teven per bedrijf	110	200	218	244	2
Kosten					
1. Arbeidskosten	44,55	55,00	28,10	31,75	40,
2. Werk door derden	5,25	-	-	-	-
3. Voederkosten	48,95	56,85	62,10	64,60	45,
subtotaal	98,75	111,85	90,20	96,35	85,
4. Afschrijvingen op.					
a. Bedrijfsgebouwen	2,05	1,75	0,20	1,00	6,
b. Waterleiding enz.	-	-	-	0,55	-
c. Sheds	-	-	-	-	-
d. Rennen en nachthokjes	17,95	1,95	3,10	7,80	1,
e. Keukenuitrusting	1,70	1,45	0,35	4,10	7,
f. Transportmiddelen	6,35	4,80	-	-	2,
g. Andere machines/gereedschap	0,25	-	0,10	0,10	-
h. Werktuigen voor pelsbehandeling	0,25	0,60	-	-	0,
subtotaal	28,55	10,55	3,75	13,55	20,
5. Reparatie- en onderhoudskosten, enz.					
a. Huur, grondlasten	3,50	0,20	-	1,00	0,
b. Overige kosten gebouwen	0,80	-	-	1,15	5,
c. Sheds en rennen	2,35	0,90	3,55	2,15	0,
d. Keukenuitrusting	0,80	-	-	3,35	7,
e. Andere reparatiekosten/kleinger.	0,45	1,45	-	-	-
f. Overige kosten auto	10,70	4,75	0,45	-	4,
g. Nestmateriaal	1,15	0,20	1,15	0,30	0,
subtotaal	19,75	7,50	5,15	7,95	17,
6. Overige kosten:					
a. Rente	15,05	16,30	11,50	11,95	20,
b. Verzekeringen	-	4,65	-	0,20	1,
c. Geneesmiddelen, veeartskosten	1,10	-	1,15	-	-
d. Elektriciteit, brandstof	2,05	0,55	0,25	2,70	8,
e. Water	-	-	0,45	0,30	0,
f. Omzetbelasting	-	-	-	-	-
g. Diverse kosten	6,00	4,70	1,30	1,20	2,
subtotaal	24,20	26,20	14,65	16,35	33,
Totale kosten	171,25	156,10	113,75	134,20	156,
Opbrengsten					
Verkoop pelzen	57,30	126,45	102,05	88,25	105,
Verkoop dieren	5,55	-	-	-	-
Aanwas fokmateriaal	14,00	12,75	23,25	19,75	14,
Diverse opbrengsten	-	46,60	-	-	-
subtotaal	76,85	185,80	125,30	108,00	120,
af. aangekochte dieren	-	-	10,10	8,60	8,
Totale opbrengsten	76,85	185,80	115,20	99,40	111,
Netto overschot per ingezette teef	794,40	29,70	1,45	734,80	745,

. : betekent onbekend Z: betekent zelfverzorger

21	3	31	28	19	24Z	6Z	7Z	gemiddeld
314	328	340	366	406	447	473	478	321
5,05	30,10	31,80	28,95	43,75	27,--	37,30	35,90	36,10
5,25	5,40	-	5,45	-	4,30	-	-	2,00
0,--	44,80	55,75	58,95	61,15	42,15	34,10	59,95	53,40
0,30	80,30	87,55	93,35	104,90	73,45	71,40	95,85	91,50
-	-	-	% 0,30	-	0,60	5,80	1,50	1,65
-	-	-	-	-	-	-	0,20	0,10
7,30	6,35	3,05	1,50	7,55	2,40	3,50	2,35	5,90
1,15	-	-	0,80	6,10	1,85	1,70	4,40	-
1,25	-	-	-	-	1,90	4,80	5,10	2,20
-	-	0,45	5,45	-	1,70	1,00	2,30	2,05
-	-	0,10	0,10	0,45	0,20	-	0,95	0,25
-	-	0,45	-	-	-	-	0,80	0,25
1,70	6,35	3,95	7,55	14,10	8,65	16,80	17,60	12,40
-	0,75	0,75	0,30	0,25	1,15	0,35	0,10	0,70
1,10	-	-	0,70	-	1,90	2,40	1,00	1,15
1,85	2,30	9,05	5,20	2,40	3,95	7,35	4,25	3,35
-	-	-	-	-	-	1,25	2,85	1,30
1,65	-	-	0,15	0,35	0,30	0,25	-	0,45
1,25	0,35	1,75	4,65	-	3,35	2,30	3,00	3,05
1,70	0,20	1,05	-	0,10	0,35	0,85	0,65	0,65
1,55	3,60	12,60	11,00	3,10	11,00	14,75	11,85	10,55
05	4,95	6,75	15,05	11,75	5,95	24,00	16,30	13,25
-	0,30	2,30	0,65	0,40	0,10	2,80	3,15	1,20
90	-	1,65	3,55	0,95	0,80	0,60	0,40	0,95
30	0,15	0,25	1,70	0,30	0,60	3,50	-3,95	1,90
15	0,15	0,50	-	0,35	1,40	-	-	0,30
-	-	-	4,20	0,55	-	0,65	-	0,40
45	1,90	3,75	3,85	3,30	2,15	3,25	1,75	2,85
85	7,45	15,20	29,00	17,60	11,00	34,80	25,55	20,85
40	97,70	119,30	140,90	139,70	104,10	137,75	150,85	135,30
35	72,90	97,85	126,35	105,65	63,65	89,20	113,85	98,80
-	-	-	36,70	7,55	-	-	12,10	4,75
35	0,80	% 6,00	7,60	% 3,90	% 10,10	23,25	16,15	8,85
-	-	0,20	5,70	0,50	-	0,15	-	4,10
20	73,70	92,05	176,35	109,80	53,55	112,60	142,10	116,50
-	5,15	-	8,40	4,80	-	15,85	31,35	7,15
20	68,55	92,05	167,95	105,00	53,55	96,75	110,75	109,35
30	729,15	727,25	27,05	734,70	750,55	741,00	740,10	725,95

BIJLAGE 1 (vervolg)

Kosten en opbrengsten per ingezette teef

Groep B: Bedrijven met 500 tot 1000 ingezette teven

Bedrijfsnummer	16	2	27	29	14Z
Gemiddeld aantal teven per	525	550	600	600	656
Kosten					
1. Arbeidskosten	19,45	20,50	25,65	26,65	32,35
2. Werk door derden	-	3,80	-	0,05	9,20
3. Voederkosten	55,80	51,90	52,10	58,40	46,85
subtotaal	75,25	76,20	77,75	85,10	88,40
4. Afschrijvingen op:					
a. Bedrijfsgebouwen	.	0,45	1,95	0,90	0,95
b. Waterleiding enz.	.	0,40	1,00	.	0,55
c. Sheds	2,80	4,50	4,65	0,20	8,25
d. Rennen en nachthokjes	.	2,95	.	.	.
e. Keukenuitrusting	.	2,05	3,90	.	8,90
f. Transportmiddelen	3,30	2,35	2,05	1,55	0,90
g. Andere machines/gereedschap	.	0,10	2,05	0,30	0,35
h. Werktuigen voor pelsbehandeling	.	0,10	0,05	0,60	0,90
subtotaal	6,10	12,00	15,65	3,55	20,80
5. Reparatie- en onderhoudskosten, enz.					
a. Huur, grondlasten	0,65	0,20	.	.	0,35
b. Overige kosten gebouwen	.	0,75	2,15	2,00	.
c. Sheds en rennen	3,45	1,40	2,35	12,30	2,40
d. Keukenuitrusting	.	0,20	1,55	.	3,50
e. Andere reparatiekosten/kleinger.	.	.	2,75	2,85	0,35
f. Overige kosten auto	1,55	3,00	5,95	4,90	0,90
g. Nestmateriaal	0,20	0,30	0,65	0,45	0,35
subtotaal	5,85	5,85	15,40	22,50	7,85
6. Overige kosten:					
a. Rente	8,65	15,60	8,95	9,90	8,80
b. Verzekeringen	2,50	3,30	1,30	2,70	4,10
c. Geneesmiddelen, veeartskosten	1,50	0,75	0,25	1,85	1,60
d. Elektriciteit, brandstof	0,90	0,70	1,65	0,75	2,80
e. Water
f. Omzetbelasting	-	-	1,65	0,80	-
g. Diverse kosten	2,35	2,85	4,40	5,40	3,50
subtotaal	15,90	23,20	18,20	21,40	20,80
Totale kosten	103,10	117,25	127,00	132,55	137,85
Opbrengsten					
Verkoop pelzen	74,20	96,30	88,50	96,85	111,35
Verkoop dieren	6,95	9,40	42,30	13,10	-
Aanwas fokmateriaal	13,35	4,10	7,30	4,05	1,45
Diverse opbrengsten	3,00	-	0,55	5,80	-
subtotaal	97,50	109,80	138,65	119,80	112,80
af. aangekochte dieren	-	-	19,25	13,30	-
Totale opbrengsten	97,50	109,80	119,40	106,50	112,80
Netto overschot per ingezette teef	7 5,60	7 7,45	7 7,60	7 26,05	7 25,05

: betekent onbekend Z: betekent zelfverzorgert

10	32Z	23	33	13Z	25	36	gemiddeld
10	720	775	800	804	831	865	704
25	18,15	23,70	24,60	38,00	24,05	20,70	24,65
-	-	4,65	5,70	0,50	-	-	2,00
70	37,75	56,05	54,05	35,15	51,50	58,80	50,90
95	55,90	84,40	84,35	73,65	75,55	79,50	77,55
50	3,35	0,20	.	0,75	1,15	.	0,85
15	0,30	1,30	.	.	0,15	.	0,40
30	7,80	6,15	3,60	0,90	1,45	11,95	5,35
40	8,10	9,40	.	0,80	1,60	.	2,50
55	2,70	1,70	.	1,50	0,55	.	2,05
10	0,10	1,95	1,75	0,30	1,60	3,60	0,70
20	0,80	2,40	.	0,10	0,90	.	0,30
20	23,15	-	.	0,10	0,40	.	0,30
	23,15	23,10	5,35	4,45	7,80	15,55	12,15
	0,25	9,20	0,20	0,15	0,05	0,10	1,--
45	0,75	2,05	.	2,05	1,10	.	0,90
75	4,10	1,75	1,35	6,90	7,30	4,40	3,85
		1,60	.	0,80	0,55	.	0,85
25	0,35	2,40	.	2,40	1,20	0,80	1,15
30	4,60	3,05	2,15	6,85	4,55	2,05	3,45
30	0,60	0,80	0,25	0,95	0,45	0,10	0,45
05	10,65	20,85	3,95	20,10	15,20	7,45	11,65
85	14,30	8,00	5,75	9,20	9,85	10,70	9,95
-	3,25	2,65	-	1,15	2,85	1,80	2,15
05	1,40	0,85	1,80	0,10	0,90	0,45	1,05
30	4,00	0,25	0,20	2,25	0,25	0,35	1,20
	0,70	.	0,05	0,65	.	.	0,10
10	1,15	0,15	-	1,35	1,85	-	0,75
70	4,70	2,00	1,30	2,90	5,45	2,75	3,45
--	29,50	13,90	9,10	17,60	21,15	16,05	18,65
20	119,20	142,25	102,75	115,80	119,70	118,55	120,--
35	87,95	89,75	78,50	92,55	90,50	126,55	92,05
75	4,85	-	-	-	8,55	2,45	9,55
70	11,65	10,05	10,95	14,95	2,30	6,40	14,40
65	0,55	-	-	5,05	1,35	-	2,65
15	105,--	99,80	89,45	112,55	102,70	135,40	118,65
--	9,35	0,65	1,20	12,30	-	-	9,--
15	95,65	99,15	88,25	100,25	102,70	135,40	109,65
25	723,55	743,10	714,50	715,55	717,--	16,85	710,35

BIJLAGE 1 (vervolg)

Kosten en opbrengsten per ingezette teef

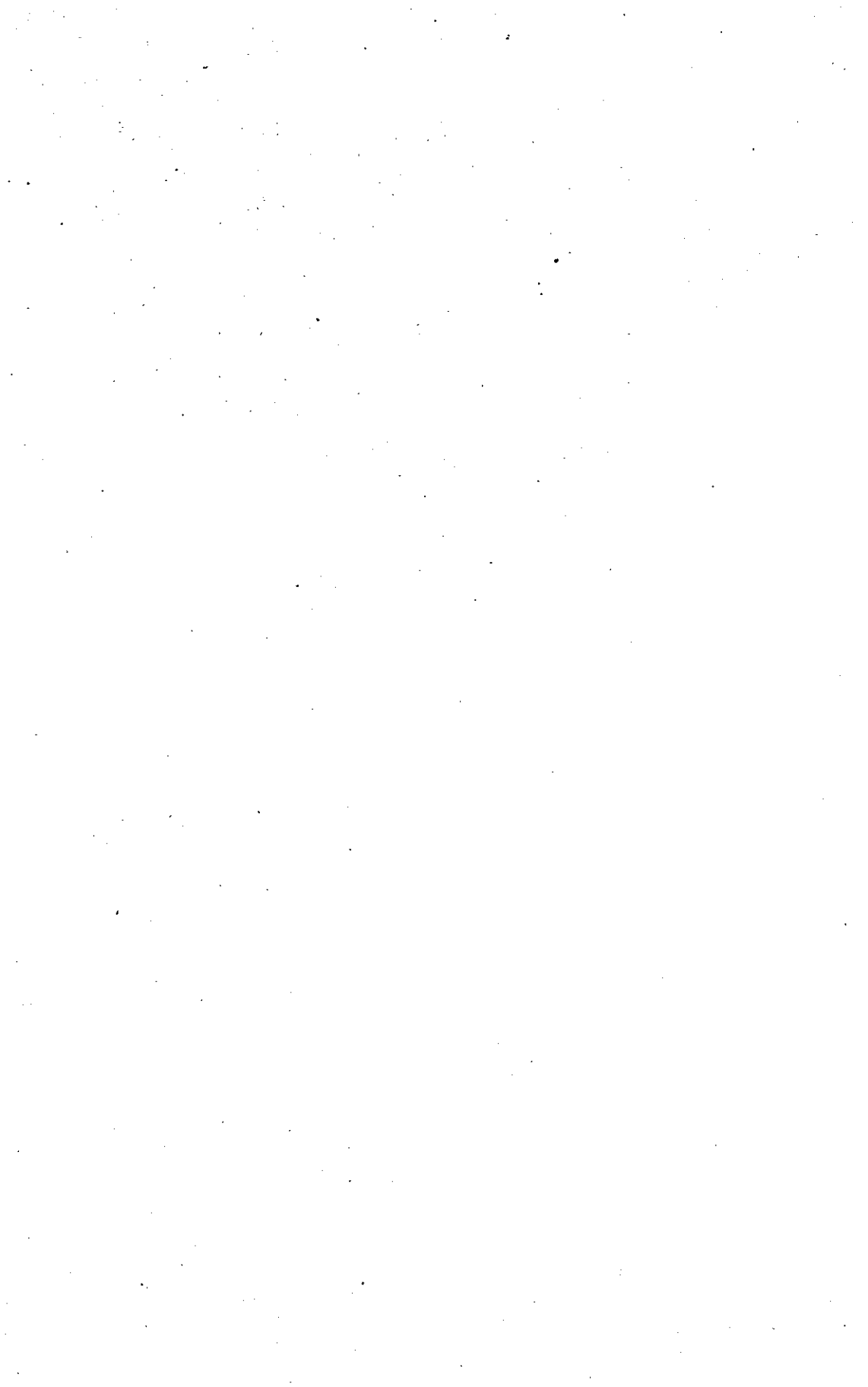
Groep C: Bedrijven met meer dan 1000 ingezette teven

Bedrijfsnummer	11	18 Z	9	35 Z
Gemiddeld aantal teven per bedrijf				
Kosten				
1. Arbeidskosten	35,55	27,90	35,10	28,90
2. Werk door derden	-	-	-	-
3. Voederkosten	53,55	39,85	65,45	60,15
subtotaal	89,10	67,75	100,55	89,05
4. Afschrijvingen op:				
a. Bedrijfsgebouwen	1,35	1,10	0,70	0,60
b. Waterleiding enz.	1,60	0,40	0,55	0,60
c. Sheds	3,00	3,40	2,80	0,30
d. Rennen en nachthokjes	10,25	6,25	2,40	-
e. Keukenuitrusting	1,00	1,55	1,10	3,50
f. Transportmiddelen	1,15	1,95	2,55	3,70
g. Andere machines	0,50	0,40	0,70	0,05
h. Werktuigen voor pelsbehandeling	0,55	0,90	1,10	0,60
subtotaal	19,40	15,95	11,90	9,35
5. Reparatie- en onderhoudskosten, enz.				
a. Huur, grondlasten	6,05	0,15	0,60	0,20
b. Overige kosten gebouwen	0,40	0,50	1,80	0,25
c. Sheds en rennen	4,05	1,50	1,35	4,35
d. Keukenuitrusting	.	-	0,55	.
e. Andere reparatiekosten/kleinger.	.	0,55	0,50	.
f. Overige kosten auto	2,65	2,50	3,35	0,20
g. Nestmateriaal	0,80	-	0,95	0,05
subtotaal	13,95	5,20	9,10	5,05
6. Overige kosten:				
a. Rente	13,70	12,00	15,45	9,15
b. Verzekeringen	6,05	2,90	4,20	0,60
c. Geneesmiddelen, veeartskosten	2,15	1,35	1,35	0,80
d. Elektriciteit, brandstof	1,10	1,65	0,85	4,25
e. Water	.	.	.	0,60
f. Omzetbelasting	0,10	0,15	-	1,65
g. Diverse kosten	6,85	2,95	4,45	1,40
subtotaal	29,95	21,00	26,30	18,45
Totale kosten	152,40	109,90	147,85	121,90
Opbrengsten				
Verkoop pelzen	90,30	101,75	154,30	130,50
Verkoop dieren	-	16,05	36,25	-
Aanwas fokmateriaal	9,95	13,25	3,85	-
Diverse opbrengsten	-	0,70	3,50	-
subtotaal	100,25	131,75	197,90	130,50
af: aangekochte dieren	8,80	3,80	3,40	-
Totale opbrengsten	91,45	127,95	194,50	130,50
Netto overschot per ingezette teef	7,60,95	18,05	46,65	8,60

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

4Z	34Z	26	17	15Z	gemiddeld
1413					
34,75	25,10	31,60	19,55	31,85	30,05
-	-	-	-	-	-
53,10	27,15	56,45	51,90	35,85	49,25
87,85	52,25	88,05	71,45	67,70	79,30
2,65	1,05	1,40	0,65	1,70	1,25
1,95	0,05	1,40	0,60	0,30	0,85
4,45	3,35	2,50	1,70	10,35	6,65
6,00		3,20			
1,10	4,35	-	0,15	2,10	1,65
1,00	1,95	-	2,65	1,50	1,80
0,45	0,05	0,50	0,30	0,15	0,35
1,55	0,10	1,40	0,80	0,30	0,80
19,15	10,90	10,40	6,85	16,40	13,35
		0,50			0,95
2,30	0,40	0,10	0,80	2,20	0,85
1,90	4,30	1,15	6,45	1,70	2,40
1,55			0,15	1,60	0,70
1,80		0,05	0,85	0,80	0,80
6,50	3,55	-	0,80	2,40	2,45
-	-	0,20	-	0,60	0,30
14,05	8,25	2,00	9,05	9,30	8,45
15,70	10,50	7,85	10,10	10,40	11,65
5,15	-	1,95	0,65	0,45	2,45
1,30	1,00	2,45	0,65	1,05	1,35
3,10	2,95	1,50	0,50	3,40	2,15
0,55		0,20			0,15
-	0,20	2,20	0,40	0,45	0,55
4,35	1,70	2,15	1,40	6,65	3,55
10,15	16,35	18,30	13,70	22,40	21,85
11,20	87,75	118,75	101,05	115,80	122,95
1,40	81,60	92,15	96,60	101,65	110,00
2,35	3,40	1,55	4,90	8,25	8,10
0,45	12,95	9,55	1,85	4,35	6,15
0,70	10,95	0,15	-	1,10	1,90
4,00	108,90	103,40	103,35	115,35	126,15
-	15,20	-	-	-	3,45
4,00	93,70	103,40	103,35	115,35	122,70
7,20	5,95	15,35	2,30	0,45	0,25

BIJLAGE 2

Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup

Groep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette teven

Groep B: Bedrijven met 500 tot 1 000 ingezette teven

Groep C: Bedrijven met meer dan 1 000 ingezette teven

BIJLAGE 2

Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup

Groep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette teven

<u>Bedrijfsnummer</u>	<u>1Z</u>	<u>10</u>	<u>22</u>	<u>12Z</u>	<u>8Z</u>
Aantal pups per bedrijf	336	700	797	781	760
I Kosten per pup					
1. Arbeidskosten	14,60	15,70	7,70	9,90	-
2. Werk door derden	1,70	-	-	-	-
3. Voederkosten	16,05	16,25	17,00	20,20	14,80
4. Grond en gebouwen	2,05	0,55	0,30	1,00	4,15
5. Huisvesting	7,05	0,85	1,75	3,35	1,40
6. Keuken en keukenuitrusting	0,85	0,40	0,10	2,30	5,10
7. Transportmiddelen	5,60	2,75	0,10	-	2,10
8. Overige machines en werktuigen	0,30	0,60	0,15	0,05	0,25
9. Rente	4,95	4,65	3,15	3,75	6,75
10. Verzekeringen	-	1,35	-	0,05	0,25
11. Geneesmiddelen, veeartskosten	0,35	-	0,30	-	-
12. Electric, Brandstof, water	0,65	0,15	0,20	0,95	2,75
13. Omzetbelasting	-	-	-	-	-
14. Diverse kosten	1,95	1,35	0,35	0,35	0,90
subtotaal	<u>56,10</u>	<u>44,60</u>	<u>31,10</u>	<u>41,90</u>	<u>51,60</u>
15. Aankoop fokdieren	4,90	-	0,70	-	-
16. Sterfte dieren	-	0,15	0,95	0,40	0,30
17. Totale kosten per pup	<u>61,00</u>	<u>44,75</u>	<u>32,75</u>	<u>42,30</u>	<u>51,90</u>
18. Diverse opbrengsten	-	13,30	-	-	-
19. Netto kosten per pup	<u>61,00</u>	<u>31,45</u>	<u>32,75</u>	<u>42,30</u>	<u>51,90</u>
II Opbrengstprijzen van:					
20. a Pelzen van dieren, gepelsd in 1966	26,95	40,50	32,50	31,15	37,15
b Verkochte dieren in 1966	101,65	-	-	-	-
c Gewogen gemiddelde opbrengst- prijs in 1966	28,80	40,50	32,50	31,15	37,15
d Pelzen van dieren, gepelsd in 1965	55,15	-	-	-	52,--
III Samenstelling fokbestand naar kleurslag (in %)					
Dark	88	40	50	68	32
Pastel	12	40	40	24	32
Silverblue	-	13	10	-	20
Sapphire	-	7	-	-	8
Topaz	-	-	-	7	-
Pearl	-	-	-	1	-
Palomino	-	-	-	-	-
White	-	-	-	-	8
Diversen	-	-	-	-	-
Totaal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

1	3	31	28	19	24Z	6Z	7Z	gemiddeld
6	817	964	1158	1254	1026	1148	1508	947

0	12,05	11,20	9,15	14,15	11,75	15,35	11,40	12,05
5	2,15	-	1,75	-	2,20	-	-	0,70
0	18,--	19,65	18,60	19,80	18,35	14,05	19,00	17,65
5	0,30	0,85	0,20	0,40	1,60	3,55	0,80	1,20
0	3,55	3,05	2,40	4,85	3,70	5,55	3,75	3,45
5	-	0,25	-	-	0,85	2,50	2,50	1,15
0	0,15	0,80	3,20	-	2,30	1,35	1,70	1,65
0	-	0,90	0,10	0,25	0,20	0,10	0,55	0,30
5	2,--	2,40	4,75	3,80	2,60	9,90	5,15	4,40
5	0,15	0,80	0,20	0,15	0,05	1,15	1,00	0,40
5	-	0,60	1,15	0,30	0,40	0,25	0,15	0,30
5	0,10	0,25	0,55	0,10	0,90	1,45	1,25	0,75
0	-	-	1,35	0,20	-	0,25	-	0,15
0	0,75	1,35	1,20	1,25	0,95	1,35	0,55	1,00
0	39,20	42,10	44,60	45,25	45,85	56,80	47,80	45,15
	1,65	3,70	-	2,05	-	-	7,75	1,60
1	0,50	0,55	0,35	0,35	0,50	0,45	0,95	0,45
5	41,35	46,35	44,95	47,65	46,35	57,25	56,50	47,20
5	-	-	1,40	0,15	-	0,05	-	1,15
5	41,35	46,35	43,55	47,50	46,35	57,20	56,50	46,05

5	29,60	36,45	48,55	34,45	28,65	39,80	42,90	36,15
	-	-	78,35	146,45	-	-	75,00	100,35
5	29,60	36,45	53,10	36,30	28,65	39,80	44,75	36,90
0	54,60	41,45	46,30	52,85	40,55	58,20	49,75	50,85

56	35	45	42	48	21	51	46
19	50	40	23	44	-	40	30
12	-	5	15	-	21	-	9
-	10	6	20	-	50	3	11
-	-	4	-	-	8	-	2
4	-	-	-	-	-	-	0
-	-	-	-	8	-	-	1
9	-	-	-	-	-	2	1
-	5	-	-	-	-	4	1
100	100	100	100	100	100	100	100

BIJLAGE 2 (vervolg)

Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup

Groep B: Bedrijven met 500 tot 1000 ingezette teven

Bedrijfsnummer	16	2	27	29	14Z
Aantal pups per bedrijf	1418	1576	1665	1769	2343
I Kosten per pup					
1. Arbeidskosten	7,20	7,15	9,25	9,05	9,05
2. Werk door derden	-	1,30	-	0,00	2,60
3. Voederkosten	20,65	18,10	18,80	19,80	13,10
4. Grond en gebouwen	0,35	0,15	1,50	1,00	0,35
5. Huisvesting	1,85	3,35	3,15	4,30	3,25
6. Keuken en keukenuitrusting	0,20	0,70	1,95	0,10	3,50
7. Transportmiddelen	1,80	1,85	2,90	2,20	0,50
8. Overige machines en werktuigen	0,25	0,15	1,75	1,25	0,45
9. Rente	3,20	5,45	3,20	3,35	2,45
10. Verzekeringen	0,90	1,15	0,45	0,90	1,15
11. Geneesmiddelen, veeartskosten	0,55	0,25	0,10	0,65	0,45
12. Electric, brandstof, water	0,35	0,25	0,60	0,25	0,80
13. Omzetbelasting	-	-	0,60	0,25	-
14. Diverse kosten	0,85	1,05	1,50	1,85	0,95
subtotaal	38,15	40,90	45,75	44,95	38,60
15. Aankoop fokdieren	-	-	1,55	-	-
16. Sterfte dieren	0,35	0,50	1,30	0,10	0,30
17. Totale kosten per pup	38,50	41,40	48,60	45,05	38,90
18. Diverse opbrengsten	1,10	-	0,20	1,95	-
19. Netto kosten per pup	37,40	41,40	48,40	43,10	38,90
II Opbrengstprijzen van:					
20. a Pelzen van dieren, gepeld in 1966	34,15	38,05	35,60	31,80	31,80
b Verkochte dieren in 1966	70,20	54,45	105,70	82,70	-
c Gewogen gemiddelde opbrengstprijz in 1966	35,70	39,10	45,30	34,30	31,80
d Pelzen van dieren gepeld in 1965	59,05	57,85	.	.	50,40
III Samenstelling fokbestand naar kleurslag (in %)					
Dark	33	25	40	46	38
Pastel	38	25	30	46	19
Silverblue	-	-	10	-	20
Sapphire	29	50	-	-	1
Topaz	-	-	-	-	12
Pearl	-	-	10	-	9
Palomino	-	-	10	-	-
White	-	-	-	8	-
Diversen	-	-	-	-	1
Totaal	100	100	100	100	100

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

0	32Z	23	33	13Z	25	36	gemiddeld
7	1905	2325	2228	2156	2304	2560	2041
15	6,85	7,90	8,80	14,20	8,70	7,00	8,50
-	-	1,55	2,05	0,20	-	-	0,65
70	14,25	18,70	19,40	13,10	18,60	19,85	17,65
30	1,65	3,80	0,15	1,10	0,85	0,25	0,95
75	4,30	6,45	1,35	3,55	3,95	4,10	3,45
10	3,60	1,10	0,25	0,30	0,35	0,75	1,05
55	2,75	1,70	1,40	2,65	2,25	1,90	1,95
15	0,45	1,60	0,20	1,55	0,90	0,70	0,80
15	5,40	2,65	2,05	3,45	3,55	3,60	3,45
-	1,20	0,90	-	0,45	1,05	0,60	0,75
35	0,50	0,30	0,65	0,05	0,30	0,15	0,35
10	1,80	0,10	0,10	1,10	0,10	0,10	0,45
70	0,45	0,05	-	0,50	0,65	-	0,25
20	1,85	0,60	0,50	1,00	1,90	1,05	1,25
20	45,05	47,40	36,90	43,20	43,15	40,05	41,50
-	-	-	-	-	-	-	0,15
10	0,30	0,35	0,30	0,55	0,50	0,20	0,40
50	45,35	47,75	37,20	43,75	43,65	40,25	42,05
--	0,20	-	-	1,85	0,50	-	0,90
50	45,15	47,75	37,20	41,90	43,15	40,25	41,15
15	35,35	33,75	31,75	35,15	37,45	46,80	35,55
--	87,50	-	-	-	83,80	53,--	75,90
70	36,50	33,75	31,75	35,15	38,30	46,90	37,45
-	45,25	40,--	45,80	49,--	47,30	50,--	49,40
58	50	44	28	33	25	38	
42	40	38	28	-	25	30	
-	-	6	4	32	25	8	
-	8	6	17	2	-	12	
-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	18	33	25	8	
-	-	6	4	-	-	2	
-	2	-	-	-	-	1	
-	-	-	1	-	-	0	
100	100	100	100	100	100	100	

BIJLAGE 2 (vervolg)

Kosten en opbrengsten per in winterpels gebrachte pup

Groep C: Bedrijven met meer dan 1000 ingezette teven

Bedrijfsnummer	11	18Z	9	35Z	4Z
Aantal pups per bedrijf					
I Kosten per pup					
1. Arbeidskosten	11,90	8,45	9,05	7,20	9,30
2. Werk door derden	-	-	-	-	-
3. Voederkosten	17,90	12,05	16,90	15,00	14,20
4. Grond en gebouwen	2,60	0,50	0,80	0,25	1,30
5. Huisvesting	6,30	3,50	2,10	0,80	3,05
6. Keuken en keukenuitrusting	0,45	0,45	0,45	1,40	1,10
7. Transportmiddelen	1,25	1,35	1,50	0,95	2,00
8. Overige machines en werktuigen	0,50	0,55	0,60	0,40	1,40
9. Rente	4,55	3,65	4,00	2,30	4,20
10. Verzekeringen	2,05	0,90	1,10	0,15	1,35
11. Geneesmiddelen, veeartskosten	0,70	0,40	0,35	0,20	0,35
12. Electriciteit, brandstof en water	0,35	0,50	0,20	1,10	1,00
13. Omzetbelasting	0,05	0,05	-	0,40	-
14. Diverse kosten	2,30	0,90	1,15	0,30	1,10
subtotaal	50,90	33,25	38,20	30,45	40,35
15. Aankoop fokdieren	3,30	-	-	-	1,80
16. Sterfte dieren	0,90	0,85	0,25	0,20	0,35
17. Totale kosten per pup	55,10	34,10	38,45	30,65	42,50
18. Diverse opbrengsten	-	0,20	0,90	-	0,20
19. Netto kosten per pup	55,10	33,90	37,55	30,65	42,30
II Opbrengstprijzen van:					
20. a Pelzen van dieren gepeld in 1966	34,60	37,90	43,05	32,80	40,50
b Verkochte dieren in 1966	-	59,05	152,80	-	125,00
c Gewogen gemiddelde opbrengstprijz in 1966	34,60	39,85	49,85	32,80	40,95
d Pelzen van dieren gepeld in 1965	49,25	50,00	60,95	57,85	53,25
III Samenstelling fokbestand naar kleurslag (in%)					
Dark	50	26	33	35	18
Pastel	36	50	34	35	82
Silverblue	-	15	-	-	-
Sapphire	5	3	33	30	-
Topaz	9	-	-	-	-
Pearl	-	-	-	-	-
Palomino	-	5	-	-	-
White	-	1	-	-	-
Diversaen	-	-	-	-	-
Totaal	100	100	100	100	100

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

4Z	26	17	15Z	gemiddeld
				4580
20	9,95	6,75	10,30	9,10
95	17,80	17,90	11,60	14,80
55	0,65	0,50	1,25	0,95
80	2,60	3,05	4,20	3,15
60	0,05	0,10	1,20	0,75
00	-	1,20	1,25	1,30
05	0,60	0,65	0,40	0,60
85	2,50	3,50	3,35	3,55
-	0,60	0,20	0,15	0,70
35	0,75	0,25	0,35	0,40
10	0,55	0,15	1,10	0,65
10	0,70	0,15	0,15	0,20
50	0,70	0,50	2,15	1,10
15	<u>37,45</u>	<u>34,90</u>	<u>37,45</u>	<u>37,25</u>
45	-	-	-	0,60
15	0,40	0,50	0,65	0,50
75	<u>37,85</u>	<u>35,40</u>	<u>38,10</u>	<u>38,35</u>
35	0,05	-	0,35	0,65
--	<u>37,80</u>	<u>35,40</u>	<u>37,75</u>	<u>37,70</u>

10	32,45	36,10	36,15	36,00
15	104,30	39,00	93,10	90,30
10	32,80	36,25	37,85	37,30
10	47,90	52,80	47,95	52,40

	37	49	40	35
	22	43	44	45
	2	7	-	2
	5	-	13	11
	17	-	-	3
	8	-	-	1
	2	-	-	1
	3	1	3	1
	4	-	-	1
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

JLAGE 3

gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds en rennen

oep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette teven

oep B: Bedrijven met 500 tot 1000 ingezette teven

oep C: Bedrijven met meer dan 1000 ingezette teven

BIJLAGE 3

Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds en rennen.

Groep A: Bedrijven met minder dan 500 ingezette tevel.

<u>Bedrijfsnummer</u>	<u>1Z</u>	<u>10</u>	<u>22</u>	<u>12Z</u>	<u>8Z</u>
Omschrijving					
I Fokresultaten					
Aantal reuen per 100 teven	34	34	26	31	26
Aantal teven per 31/12/1966					
in % van aantal per 31/12/65	174	125	140	127	120
Fokresultaten berekend per 100 ingezette teven:					
Aantal geboren pups	380	.	400	.	340
Aantal gespeende pups	305	360	374	322	306
Aantal pups in winterpels gebracht	305	350	366	320	304
II Voedergegevens, arbeidsbezetting					
Aantal fokteven (op 1/1/66) per man	225	180	290	315	250
Voederwagen aanwezig: V	-	-	-	-	-
Zelfverzorger: Z	Z	-	-	Z	Z
Voederverbruik per dier per dag in grammen	218	166	185	201	.
Voederverbruik per dier per dag in centen	4,85	5,65	5,75	6,30	4,85
Aankoopprijs per 100 kg voer	-	34,00	31,00	-	-
Grondstoffenprijs per 100 kg zelfbereid voer	22,35	-	-	31,50	.
III Huisvesting					
Aantal dieren (op 30 juni) per 100 beschikbare rennen	90	155	130	110	115
Aantal rennen per 10 meter shed	.	40	51	56	61
Jaarkosten per beschikbare ren (exclusief rente):					
Grond en bedrijfsgebouwen	1,25	0,65	0,30	0,75	3,45
Sheds en rennen	4,30	1,00	1,70	2,60	1,15
Totaal per ren per jaar	5,55	1,65	2,00	3,35	4,60
IV Bouwkosten van sheds en rennen					
Bouwkosten sheds per strekkende meter in gld	.	.	.	50	.
Aantal rennen per 10 m.shed	.	40	51	56	61
Bouwkosten sheds per ren	.	.	.	9,00	.
Bouwkosten rennen per ren	.	.	.	9,90	.
Totale bouwkosten per ren	21,20	.	.	18,90	.

. : betekent onbekend
Z: betekent zelfverzorger

11	3	31	28	19	24Z	6Z	7Z	Gem.
10	24	22	35	30	27	28	23	28
16	103	106	105	100	79	124	129	118
10		301	360	396		293		359
13	250	295	315	317	205	249	320	305
19	249	284	310	309	195	243	315	299
5	300	340	350	295	360	235	240	280
-	-	-	-	-	Z	Z	Z	
8	169	172	193	179	210	161	222	189
5	5,60	6,30	6,35	6,65	5,25	4,20	6,20	5,70
5	32,90	36,75	32,45	37,15	-	-	-	33,95
-	-	-	-	-	25,15	26,10	28,05	26,65
0	220	135	170	140	115		130	135
1	54	45	52	54	47		52	54
0	0,75	0,80	0,30	0,40	1,20		0,75	0,90
5	2,95	2,85	2,90	4,90	2,80		3,50	2,85
5	3,70	3,65	3,20	5,30	4,--		4,25	3,75
1	54	45	37	65			45	
0			52	54			52	
0			7,10	11,90			8,60	
0			3,10	12,90			7,20	
0			10,20	24,80			15,80	

BIJLAGE 3 (vervolg)

Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds en rennen

Groep B: Bedrijven met 500 tot 1000 ingezette teven.

Bedrijfsnummer	16	2	27	29	14Z
Omschrijving					
I Fokresultaten					
Aantal reuen per 100 teven	26	30	33	33	28
Aantal teven per 31/12/1966					
in % van aantal per 31/12/65	133	109	100	89	103
Fokresultaten berekend per 100 ingezette teven:					
Aantal geboren pups	.	.	340	312	429
Aantal gespeende pups	274	296	283	295	366
Aantal pups in winterpels gebracht	270	287	278	295	357
II Voedergegevens arbeidsbezetting					
Aantal fokteven (op 1/1-'66) per man	265	480	290	375	305
Voederwagen aanwezig: V	-	-	V	-	-
Zelfverzorger: Z	-	-	-	-	Z
Voederverbruik per dier per dag in grammen	182	187	189	213	192
Voederverbruik per dier per dag in centen	6,90	6,15	5,70	6,55	4,75
Aankoopprijs per 100 kg voer	37,95	32,90	30,00	30,70	-
Grondstoffenprijs per 100 kg zelfbereid voer	-	-	-	-	24,75
III Huisvesting					
Aantal dieren (op 30 juni) per 100 beschikbare rennen	150	130	130	135	170
Aantal rennen per 10 meter shed	.	56	64	.	57
Jaarkosten per beschikbare ren (exclusief rente):					
Grond en bedrijfsgebouwen	0,35	0,15	1,30	0,95	0,45
Sheds en rennen	2,00	3,20	2,80	4,20	4,15
Totaal per ren per jaar	2,35	3,35	4,10	5,15	4,60
IV Bouwkosten van sheds en rennen					
Bouwkosten sheds per strekkende meter in gld.					
Aantal rennen per 10 meter shed	.	56	64	.	57
Bouwkosten sheds per ren
Bouwkosten rennen per ren
Totale bouwkosten per ren	.	.	15,80	.	.

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

30	32Z	23	33	13Z	25	26	Gem.
29	28	32	25	29	24	25	29
35	114	132	125	106	101	116	122
					317		350
50	272	303	288	272	282	300	298
14	265	300	279	268	277	296	293
15	520	390	400	255	415	400	370
-	-	-	-	-	-	V	
-	Z	-	-	Z	-	-	
17	194	204	195	184	160	194	191
10	4,55	6,15	6,45	4,30	6,05	6,30	5,80
10	-	30,00	33,00	-	37,75	32,50	32,75
-	23,50	-	-	23,15	-	-	23,85
5	120	145	170	135	145	90	140
9	56	53	45	74	65		58
0	1,40	4,00	0,20	1,10	0,85	0,15	0,95
0	<u>3,70</u>	<u>6,75</u>	<u>1,65</u>	<u>3,50</u>	<u>3,90</u>	<u>2,65</u>	<u>3,35</u>
0	5,10	10,75	1,85	4,60	4,75	2,80	4,30
		75					
9	56	53	45	74	65		
		14,20					
		<u>9,80</u>					
		24,--					

BIJLAGE 3 (vervolg)

Gegevens over fokresultaten, voederverbruik, huisvesting en bouwkosten sheds en rennen

Groep C: Bedrijven met meer dan 1000 ingezette teven

Bedrijfsnummer	11	18Z	9	35Z	4Z
Omschrijving					
I Fokresultaten					
Aantal reuen per 100 teven	27	23	34	25	31
Aantal teven per 31/12/1966					
in % van aantal per 31/12/'65	133	122	105	100	117
Fokresultaten berekend per 100 ingezette teven:					
Aantal geboren pups	315	361	424	.	.
Aantal gespeende pups	305	336	396	413	376
Aantal pups in winterpels gebracht	300	331	387	401	375
II Voedergegevens, arbeidsbezetting					
Aantal fokteven (op 1/1-'66) per man	265	310	240	345	265
Voederwagen aanwezig: V	-	-	-	V	-
Zelfverzorger: Z	-	Z	-	Z	Z
Voederverbruik per dier per dag in grammen	193	195	194	230	.
Voederverbruik per dier per dag in centen	5,70	4,10	6,30	5,75	5,20
Aankoopprijs per 100 kg voer	29,60	-	32,95	-	-
Grondstoffenprijs per 100 kg zelfbereid voer	-	20,85	-	25,00	.
III Huisvesting					
Aantal dieren (op 30 juni) per 100 beschikbare rennen	110	120	155	200	180
Aantal rennen per 10 meter shed	59	56	53	45	47
Jaarkosten per beschikbare ren (exclusief rente):					
Grond en bedrijfsgebouwen	1,95	0,45	0,95	0,40	1,85
Sheds en rennen	4,75	2,95	2,50	1,25	5,30
Totaal per ren per jaar	6,70	3,40	3,45	1,65	7,15
IV Bouwkosten van sheds en rennen					
Bouwkosten sheds per strekkende meter in gld.					
	49	49	45	.	74
Aantal rennen per 10 meter shed	59	56	53	.	47
Bouwkosten sheds per ren	8,40	8,70	8,50	.	15,50
Bouwkosten rennen per ren	9,60	6,40	5,50	.	11,90
Totale bouwkosten per ren	18,00	15,10	14,00	.	27,40

. : betekent onbekend

Z: betekent zelfverzorger

34Z	26	17	15Z	Gem.
29	30	30	26	28
118	121	104	114	115
	358			365
280	334	303	316	340
273	317	290	309	331
<hr/>				
340	300	525	297	320
-	-	V	V	
Z	-	-	Z	
195	183	183	190	195
,20	5,90	6,05	3,85	5,10
-	32,40	32,45	-	31,85
,35	-	-	20,20	20,60
<hr/>				
55	160	140	105	145
68	52	58	67	56
60	0,70	0,50	0,90	0,90
30	2,95	3,05	3,10	3,35
90	3,65	3,55	4,00	4,25
<hr/>				
.	47	.	.	.
.	52	58	67	.
.	9,10	.	.	.
.	8,80	.	.	.
.	17,90	.	14,60	.

2 BIJLAGE 4

Samenstelling van het voeder bij zelfverzorgers (in kilogrammen per 100 kg bereid voer)

Bedrijfsnummer	12	24	6	7	14	32	13	8	35	Gemid- deeld	Gemiddel- de prijs per 100 kg
Vleesafvallen: runderafval	17,3	8,7	16,7	12,1	0,4	7,5	28,8	-	0,0	10,2	f. 19,60
" : kippenafval	18,1	-	2,2	25,4	63,5	41,4	17,3	53,5	37,9	28,8	f. 17,35
Vis en visafvallen	31,6	66,9	44,3	38,-	15,6	24,4	33,5	30,2	40,5	36,1	f. 21,25
Lever (ook fortical)	1,4	-	4,9	0,5	0,6	0,4	1,5	-	0,2	1,1	f. 266,-
Vitaminepreparaten	1,4	-	0,2	-	-	-	0,5	-	-	0,2	-
Nertsmeel	15,2	9,1	8,3	11,-	10,9	12,7	13,-	10,2	11,7	11,4	f. 57,70
Overige meelsoorten	-	0,4	1,1	2,7	2,8	1,3	-	0,1	-	0,9	f. 75,-
Dextrose, druivensuiker, suiker	-	-	0,4	-	-	-	0,5	-	0,2	0,1	-
Aardappelen - tomaten	-	4,5	6,6	-	4,7	-	-	4,7	4,2	2,8	-
Melk en melkpoeder	-	0,1	-	0,0	1,1	0,9	-	1,3	0,3	0,4	-
Eieren	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-
Olie	-	-	0,3	0,3	-	0,3	0,4	-	-	0,1	-
Diversen	-	0,3	-	0,0	0,4	1,1	-	0,0	-	0,2	-
Water	15,0	10,-	15,-	10,-	-	10,-	4,5	-	5,-	7,7	-
Totaal	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	-
Voederverbruik per dier per dag in grammen	201	210	161	222	192	194	184	195	230	199	-
Prijs per 100 kg voeder in gld.	31,50	25,15	26,10	28,05	24,75	23,50	23,25	20,85	25,-	25,35	-
Voederkosten per dier per dag in centen	6,30	5,25	4,20	6,20	4,75	4,55	4,30	4,10	5,75	5,05	-

BIJLAGE 4

Samenstelling van het voeder bij zelfverzorgers